

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fenyő-utca 5-7. Telefon: 159-490, 350-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1970. szeptember 18.

bb. 1. kétezer külföldi ösztöndíjas hazánkban - 1.800 magyar diák a külföldi egyetemeken

i/szö/rj zs la

1970. szeptember 18.

megkezdődött az új tanév a nemzetközi előkészítő intézetben is: az idén több mint 40 ország mintegy 500 fiatalja kezdte meg előkészítő jellegű tanulmányait azzal a céllal, hogy egy év múlva hazánk különböző felsőoktatási intézményeiben magyar nyelven folytathassák a továbbtanulást. az újonnan érkezett külföldi ösztöndíjas hallgatók az első két és fél hónapban heti 32-35 órában csak a magyar nyelvet tanulják, majd a tanév további részében a magyar órák mellett választott t éléthivatásuk ugynevezett alapozó szaktárgyaival is foglalkoznak - természetesen már magyarul.

az idei tanévben változatlanul jelentős a szocialista országok fiataljainak érdeklődése a magyar egyetemek iránt: a nemzetközi együttműködés a felsőoktatásban is eredményes. a különböző szocialista országok - köztük hazánk is - a kölcsönösség jegyében képeznek ki diplomás szakembereket, elsősorban azokon a fakultásokon, amelyek sajátosan specializáltak az adott országban. az előkészítő intézetbe most száz újabb ösztöndíjas érkezett az európai szocialista országokból, ugyanakkor 130 vietnami és 20 kubai diák is megkezdte felkészülését. a fejlődő országok közül különösen a közel-keleti arab államokból, szíriából, jordániából, Libanonból, továbbá Szudánból, nigériából és bolíviából fogadtunk nagyobb létszámmal hallgatókat. a földrengés-katasztrófát követően pályázati felhívásunk különösen nagy visszhangra talált peruban: 121 fiatal jelentkezőből választották ki, részben középiskolai bizonyítványuk, részben helyszíni szakmai felmérés alapján a legalkalmasabbakat.

/folyt.köv./

NA

bb. 1. / kétezer külföldi... 1. folyt./rj

a nemzetközi előkészítő intézetnek az elmúlt tanévben 550 külföldi hallgatója volt - közülük a tanév végi záróvizsgák eredményeként most 440-en kezdhették meg az ország 26 felsőoktatási intézményében tanulmányaikat az első évfolyamon. Igen vonzóak a műszaki és az orvostudományi egyetemek: az elsőéves külföldi ösztöndíjasoknak több mint 60 százaléka ide iratkozott be.

az ideai államvizsgákon ugyanakkor mintegy 30 ország 200 külföldi diákja szerzett nálunk diplomát, elsősorban mérnöki, orvosi és közgazdász oklevelet. a végzeteknek csaknem egyharmada „cum laude”, fokozottal, illetve kitüntetéses vörösdiplomával zárta tanulmányait.

valamennyi évfolyamon együttvéve mintegy 80 országból csaknem 2 ezer külföldi ösztöndíjas tanul hazánk egyetemén. ugyanakkor több mint 1.800 magyar ösztöndíjas tanul külföldön, elsősorban a szocialista országok egyetemén. október közepén teszik közzé a művelődésügyi minisztérium ideai pályázati felhívását, hogy középiskolásaink idejében megfontolhassák: kik kéri felvételüket arra a több mint 350 ösztöndíjas helyre, amely a következő tanévtől várja külföldön a magyar fiatalokat. /mti/

--

bb. 2. a télre készül a vasut és a posta

i/v/rj st la

1970. szeptember 18.

mint ismeretes, a kormány elfogadta azt az előterjesztést, amelynek célja a téli felkészülés javítása a közlekedés, a posta és a távközlés területén.

a felkészüléssel kapcsolatban a kpm-ben utalnak az elmúlt télre, amely szokatlanul korán és minden átmenet nélkül már december elsején megkezdődött, s a havazások és hófúvások rövid megszakításokkal február második feléig tartottak. szerencsére az elmúlthoz hasonló tél csak 16-20 évenként tapasztalható, s elegendő az ötévenként előforduló legrosszabb időjárásra felkészülni. a meglepetések elkerülésére azonban máris megkezdtek az intézkedést.

/folyt.köv./

- 2 -

bb. 2. / télre készül... folyt./rj

a máv mozdonyra szerelhető hat hőkotrót, öt önjáró hófelszedőt, tíz univerzális - söprő, hótoló - gépkocsit, és husz gépkocsira szerelhető hótolólapot vásárol. a váltók és a vasúti kereszteszédések jégtelenítésére pedig villany, gáz és hőlégsugaras olvasztó-eszközöket és vegyszereket szerez be.

a posta 74 új gépkocsit állít forgalomba, hogy az esetleg előforduló vezetékszakadásokat minél gyorsabban kijavíthassák.

a közutak zavartalanabb forgalmát az utügyi szervek is újabb gépek munkábaállításával kívánják fokozni. a jelenlegi - nagyjából megfelelő számú - 547 motoros hóeke csupán minőségi fejlesztést igényel, viszont több mint 150 százalékkal növelik a hómarógépek számát, amely 59-ről 156-ra nő. /100 kilométer helyett egy gépre így csupán 40 kilométer megtisztítandó ut jut/. a meglévő ötszáz só-mokszórógéphez újabb harmincat vásárolnak.

a különféle gépek beszerzésével egyenrangú feladat a munka megszervezése, az információ gyors áramlásának biztosítása, a hírközlési hálózat kiépítése. máris megszervezték az urh-kapcsolatot a kpm. közúti főosztálya és a közúti igazgatóságok fontosabb szolgálati helyei között, s folyamatban van az urh-állomások felszerelése a legfontosabb munkagépekre és ellenőrző járművekre is.

a budapesti utak tisztítására 75 új hóeltakarító célgépet vásárolnak. a fővárosban a közlekedés zavartalan lebonyolítására elsődleges cél a várost átszelő főközlekedési utak, a kiemelt utvonalak és a peremkerületek főbb utvonalainak a megtisztítása. az utak síkosságának egyszeri megszüntetéséhez jelenleg 3,2 óra kell. hótól való megtisztításához pedig 2.4-4.5 órára van szükség. az új gépek munkábaállításával egy óra alatt elvégezhetők majd ezek a munkálatok. a fővárosi tanács a munka szervezettségét központi rádió-telefonrendszer kiépítésével kívánja elősegíteni. az elmúlt télen egy sz-100-as láncotlappal traktor hőkotrás közben becsuszott a dunába, az ilyen baleseteket akarja a fővárosi tanács megelőzni azzal, hogy megbízást adott korszerű és biztonságos hólerakási módszer kidolgozására. /mti/

--

MA

- 3 -

bb. 3. kántor sándor karcagi agyagipari népművész kiállítása a műcsarnokban

vid/ká/rj hgy

1970. szeptember 18.

több mint hat évtized alkotómunkájának bemutatójára készül kántor sándor karcagi agyagipari népművész. szeptember 25-én budapesten, a műcsarnokban nyitják meg a nolcvanadik életévhez közeledő mester önálló kiállítását. a brüsszeli világkiállításon nagydíjat nyert népművész mintegy háromszáz, tiszafüredi és kunsági népi motívumokkal gazdagon ékesített agyagipari terméket, hirneves miska-kancsókat, kulacsokat, tányérokat, gyümölcsmosó és tartó tálakat és sok más remekeket vonultat fel.

szerepel a kiállításon a mester első önálló népművészeti alkotása, egy díszes virágtartó váza is, amelyet hatvanhárom évvel ezelőtt, 1907-ben formált agyagból. az első önálló alkotást néhány évvel ezelőtt a népművész egyik tisztelője küldte el házi-muzeuma részére. az öt földrész számos országában ismert nagy-kunsági népművészeti alkotások domanovszky györgy rendezésében kerülnek a közönség elé. /mti/

-. -

bb. 4. már csak 18 méter az alagutak találkozásáig - az év végére elkészülnek a budai metro-állomások - „megfúrták”, a szabadság teret

i/pr/rj zs la

1970. szeptember 18.

fehér péter, az mti munkatársa jelenti:

csupán 18 méter, s a metroépítők batthyány tér felől haladó alagutfuró pajzsa eléri a moszkva teret, - csatlakozik a déli pályaudvartól odáig már korábban megépült pályaszakaszhoz. az építők elérték a mártírok utja nyomvonalát, s most valahol a 12-es autóbusz megállója alatt dolgoznak. a közlekedési építő vállalat szakemberei kiszámították a találkozás időpontját is: várhatóan szeptember 24-én, csütörtökön délelőtt foghatnak kezdet az összeérő alagutak munkásai. a párhuzamosan húzódó alagutak másik furópajzsa tuljutott a kapás utcán, az itt dolgozóknak azonban még körülbelül 220 métert kell megtenniük a moszkvatéri találkozásig. a pajzsok most viszonylag kedvező, agyagos talajban haladnak.

/folyt.köv./

- 4 -

bb. 4. / már csak... 1. folyt./rj

a deák tértől a déli pályaudvari végállomásig 3.5 kilométer hosszú metrovonalon 4 mélyállomást alakítanak ki. a deák térről kiindulva az első állomás a kossuth lajos téren lesz, a szerelvények itt teszik meg a leghosszabb, 1150 méteres szakaszt. a kossuth lajos téren már elkészült az ugynevezett lejtakna, most az állomástér kialakításán dolgoznak. a kossuth lajos tér és az akadémia utca sarkán épül majd a kereskedelmi kamara impozáns új székháza - a mozgólépcsők ez alatt bujnak ki a felszínre. tovább haladva - most már a legrövidebb, 595 méteres szakaszon - a batthyány téren állnak majd meg a szerelvények. itt most készül a mozgólépcsőt magába-foglaló lejtakna, s dolgoznak a metro-hév-csatlakozó megépítésén. /egyelőre a leendő munkahely szigetelése az építők feladata, ugyanis a duna közelsége miatt esetleges vízfeltörésektől kell védeni a munkahelyet. / a metro kocsikról átszálláskor nem kell majd feljönnie az utasoknak a felszínre, mert mint ismeretes, a helyiérdekű vasutat kéreg alá vezetik.

a legmélyebb állomása a budai vonalnak a moszkva téri - itt már kibontakozóban van a tetszetős állomásépület is.

a déli pályaudvarnál ugyancsak az állomásépítés és a lejtakna-kialakítás ad még munkát, itt ezenkívül el kell készíteni azt a rövid alagutszakaszt is, ahol a végállomásra beérkező szerelvényeket visszafordítják. az utasok egy, a baross térihez hasonló „kerengőben”, jutnak a felszínre, a később megépülő máv üvegcsarnok által. a metro-építők úgy számítják, hogy az összes állomás kialakításával az év végére készülnek el. a budai szakasz érdekessége, hogy itt használnak először az alagutépítésnél vasbetonblokkokat, egy méter széles és több mint két méter hosszú előregyártott vasbetonelemeket. a duna alatt az alagutak öntöttvas-tübbingek biztosítják. /a metro első szakaszán felváltva alkalmaztak öntöttvasat, illetve vasbetont. / még egy érdekesség a kelet-nyugati metro-vonal második szakaszáról: eddig több mint 120.000 köbméter földet termeltek ki. ami az alagutak találkozásait illeti: a kossuth lajos tértől 6 centiméter, a batthyány tértől csupán 2 milliméter eltérés volt a két szembejövő alagutnál.

hamarosan megkezdődik a metró észak-déli vonalának építése is, a program szerint az idén mintegy 80 millió forint értékű munkát szeretnének elvégezni. a nagyvárad térről induló vonal a deák tértől csatlakozik majd a kelet-nyugatihoz, s onnan halad tovább újpest felé. a szabadság tér vonalában a két metro-szakaszt szolgálati alagutakkal kötik össze, ezen keresztül csoportosítják majd ide, vagy oda a szerelvényeket. a szabadság térre már felvonultak az építők, s hozzátáptak az akna mélyítéséhez is. dolgoznak már az üllői út - ferenc körút kereszteződésénél is, át-helyezték a gázvezetékeket, vízcsöveket, elektromos és postai kábeleket, s hamarosan nekilátnak az ide tervezett aluljáró és a metro mélyállomás építéséhez. várhatóan októberben kerül sor az aluljáró mélyítésére, illetve a majdani metro-vonal gépházát és a mozgólépcső egyrészét befogadó vasbeton-szekrény kialakítására. a metro-csatlakozás megépítésére új módszert választottak a tervezők: ahonnan a legkevesebb 60 négyzetméter alapterületű vasbeton-szekrénnyel nem süllyeszthetik, mint az emkénél, vagy az astóriánál, hanem a géppel nyitott árkot falazzák körül vasbetonnal. /mti/

-. -

- 5 -

bb. 5. juhász gyula emlékfa makón

vid/ká/rj hgy

1970. szeptember 18.

makón, az idős emberek visszaemlékezései szerint, 1920-1923. között gyakran megpinhent egy kocsányos tölgy alatt juhász gyula a felszabadulás utcán lévő kis parkban az öreg fa árnyékában. ma is sokan hűsölnék és megcsodálják immár négy méteres kerületű törzsét, hatalmas lombkoronáját.

a városi tanács illetékesei nemrég megvizsgáltatták az idős faóriást, amely a szakemberek szerint mintegy 160 éves, s a fát védetté nyilvánították. ugyanakkor „juhász gyula emlékfa”, nevezték el. az elnevezést és a védetté nyilvánítást megörökítő márványtáblát elhelyezték az öreg fa mellett. /mti/

bb. 6. öt év alatt 80 százalékkal növelik szolgáltatásaikat a textiltisztító vállalatok

i/ol/sl/rj la

1970. szeptember 18.

hazánkban a textiltisztító üzemek szolgáltatásai 35.5 ezen belül a mosodáké 23.8 százalékkal nőttek az elmúlt négy évben. a mosás, ruhafestés és vegytisztítás színvonal, választéka, kulturáltsága azonban még mindig nem kielégítő.

a szolgáltatások fejlesztéséről szóló kormányhatározat a textiltisztítás erőteljes fejlesztését írta elő a negyedik ötéves terv időszakára. 1975 végéig - elsősorban rekonstrukció útján - 80 százalékkal kell növelni ezt a szolgáltatást, mégpedig úgy, hogy az ország egy-egy lakója átlagosan 3-3.5 kilogramm ruhát mosathasson évente. ehhez azonban lényegesen javítani kell a műszaki-gazdasági feltételeket a tanácsi és a szövetkezeti tisztítóiparban egyaránt. a szervezettség és a technológia korszerűsítése mellett megfelelő gépek üzembehelyezésére van szükség. jelenleg ugyanis 50-60 féle, jórészt elavult berendezésekkel dolgoznak a mosodák és a vegytisztítók. a karbantartást és felújítást nehezíti a nem kielégítő alkatrész-ellátás. a vállalatok és szövetkezetek üzemegységeinek korszerűsítésére a negyedik ötéves terv országosan több mint félmilliárd forintos fejlesztési alapot irányoz elő.

/folyt.köv./

M

- 6 -

bb. 6. /ötév alatt.... 1. folyt./rj

az érintett országos hatáskörű szervek, intézetek és nagyvállalatok képviselőiből alakult piackutató delegációk megkezdték a tájékozódást annak érdekében, hogy külföldről szerezzenek be a magyar textiltisztítóipar fejlesztéséhez szükséges korszerű gépeket, berendezéseket. legutóbb például csehszlovákiában és az ndk-ban működés közben tanulmányozták a nagymosodai és vegytisztítóberendezéseket. az ndk-ban a magyar delegáció már be is jelentette igényét: 1971 és 1975 között összesen mintegy 40-50 moso-csavarógépet és 15-20 automata mángorlóberendezést /kalandert/ kíván vásárolni. a mintagépek az idén megérkeznek - hasonló piackutatási célokból tájékozódnak nyugati országokban is. /mti/

--

bb. 8. csehov, zorin, zshovickij és marsak művei a vidéki színházak őszi terveiben - előkészületek a szovjet kultúra napjára - rendezők a színházi tervekről

ö/vid/szö/rj ká hgy

1970. szeptember 18.

a magyar színházi élet kiemelkedő orosz, illetve szovjet drámák színrevitelével járul hozzá ahhoz a gazdag esemény-sorozathoz, amely a szovjet kultúra napjainak őszi művészeti programját jellemzi. megkezdődtek az előkészületek a vidéki színházakban is: szolnokon, pécsen, miskolcon tájékoztatták az mti munkatársait a készülő színházi bemutatókról.

a szolnoki szigligeti színház jelentős produkcióval készül a szovjet kultúra napjaira: magyarországon először mutatja be zshovickij fiatal szovjet író: „a delfin hátán”, című mai történetét. a bemutatót a színház igazgató-főrendezője berényi gábor készíti elő, aki az elmúlt években is nagy sikert aratott szovjet színpadi művek magas művészi színvonalú rendezésével.

/folyt.köv./

M

- 7 -

bb. 8. / csehov, zorin... 1. folyt./rj

a színre kerülő darab tartalmáról, színházi rendezői feladatáról a színház igazgató-főrendezője a következőket mondotta:

- a delfin hátán cselekménye egy nagy port felvert újság-cikk körül bonyolódik, az írott szó erejét és hatását, az újságíró felelősségének kérdését feszegeti. hőse egy tehetséges, népszerű riporter, igazi „menő fej”, aki egy csinos kollégánál és egy kellemes „esti buli”, miatt egyszer a szokásosnál könnyebben kezeli a rábizott ügyet. cikkében hiteles dokumentumokat használ fel, abban egyetlen valóttan szót sem ír le, írása mégis féligazság. csak később, egy lelkes fiatal orvos „nyomozása”, kapcsán döbben rá, hogy akarva, nem akarva milyen kárt okozott. az igazságot tisztázni és annak érvényt szerezni azonban nem is olyan könnyű. a lap nem szívesen ad cáfolatot, az ostobaság és szüklátókörség, egyesek egyéni „bulija”, és pozíció féltése górditenek újabb nehézségeket.

- Leonyid zshovickij fiatal szovjet író a kitűnő témát először nagyszerű regényében írta meg, amelyből a leningrádi puskin színház dramaturgja íratott darabot színháza számára és rövid időn belül a szovjetunió több, mint negyven színházában játszották hatalmas sikerrel. amikor az idén nyáron zshovickij magyarországon járt, alkalom volt vele személyesen is találkozni. nagy örömmel adta beleegyezését ahhoz, hogy első, és dramaturgiailag még nem teljesen kiérlelt színpadi munkáját, regénye felhasználásával, új színpadi formában hozza színre a szolnoki szigligeti színház. a darab őszinte, bátor hangvételű, ugyanakkor rendkívül mozgalmas és szórakoztató is.

- a komoly színpadtechnikai bravurt igénylő diszleteket csányi árpád tervezi. a főszerepet szoboszlaj sándor alakítja, a többi szerepben a színház szinte teljes együttese közreműködik. a magyarországi bemutató október végén lesz, a szovjet kultúra napjainak keretében.

a szovjet kulturális napok gazdag eseménysorozatába bekapcsolódik a pécsi nemzeti színház is: két szovjet darabot mutatnak be október végén, illetve november elején.

az egyik „a kutyás férfi”, című csehovi novellafüzér, amit gabriel arout állított össze. az érdekes feladatról a darab rendezője, nógrádi róbert igazgató, jászai-dijas adott tájékoztatást:

/folyt.köv./

- 8 -

bb. 8. / csehov, zorin... 2. folyt./rj

- a csehov novellák színpadra vitelével újszerű vállalkozást kísérelünk meg, mert ilyen még nu volt a magyar színpadházakban. nemcsak egyszerűen lefordítjuk arout összeállítását, hanem a művet a magyar színpadra alkalmazzuk. ez azt jelenti: legfőbb törekvésünk, igényünk, hogy a csehovi novellák alap gondolatát az eberről, az emberi életről - ami szinte egész novellairói munkásságát végigkíséri - hűen tolmácsoljuk. ezért sok mindenen változtatunk: például novellákat cserélünk. arout csokorba fogott kilenc novellából talán a „legcsehovibb”, színpadi művet alkotta meg a rendkívül összetettségében is nagyon egyszerű, világos, az eberről oly sokat elmondó, komikus helyzetekből épülő tragikomédiájában. a mű azt sugározza, hogy az ember elpusztulhat, de az emberiség soha. a csehov novellák hallatlanul maiak. mivel a mai magyar irodalom illúziók nélkül, a maguk realitásában ábrázolja az embereket, nem idealizálja őket, úgy gondolom, a csehov novellák is éppen ezért hangzanak rendkívül modernül, ezért van lehetőség, hogy nagyon mai módon tudjanak hatni a nézőre.

egyébként a színházi életben világszerte hasonló törekvések tapasztalhatók. csehov költői naturalizmusa - amelyben egyesek az abszurd dráma gyökereit véltek feldedezni - a reneszánszát éli európa és amerika legkülönbözőbb törekvéseket képviselő színpadain.

- a pécsi előadást érdekessé teszi, hogy a lényegében két színész - banffy györgy jászai-dijas és timár éva - játssza. egy-egy színész sok szerepben mutatkozik be az előadásban, ami mindig izgalmas, érdekes feladat a művészeknek, élmény a nézőknek.

^(másik) a szovjet darab a gyermekszínház műsorán szerepel: zámuel marsak „tizenkét hónap”, című mesejátéka. a darabról és az előkészületekről sik ferenc rendező nyilatkozott:

- régi tervét valósítja meg a pécsi nemzeti színház a „tizenkét hónap”, bemutatásával. a költői szépségű mesejáték szilvszter éjszakáján játszódik, amikor az erdőbe tévedt tisztviselő ember találkozhat az egy tűz köré gyűlt tizenkét hónappal. a hónap-testvérek segítik mostohája és gonosz féltestvére ellen a jólelkű lánykát, s ők tanítják rendre a szeszélyes királylányt. a darab azt fejezi ki, hogy a természet alapvetően az emberek számára szolgálja és annak a szövetségese. móka, varázslat, öröm és izgalom várja a kis nézőket az előadáson.

- az öt éve működő gyermekszínház előadásai népszerűek, „teltház”, előtt zajlanak. egy-egy darabot több mint tízezer gyermek néz meg. idén először - tehát a tizenkét hónap is - kilép a pécsi színház falai közül. szívesen várjuk a meghívást dunántul más városaikból is, ahol az előadás feltételei megvannak. szombathely, szekszárd és kaposvár már meghívta a pécsi gyermekszínházat vendégszereplésre.

/folyt. köv./

- 9 -

bb 8. /csehov, zorin,... 3. folyt./ bh

október 23-án mutatja be a miskolci nemzeti színház „a nagy karrier”, címen Leonid Zorin darabját. A szovjet író nálunk a „varsói melódia”, szerzőjeként lett ismert, - amelyet jelenleg is nagy sikerrel játszanak a budapesti Katona József színházban.

- „a nagy karrier”, arról szól, hogy egy képzettség nélküli fiatal ember tudományos intézetbe kerül - mondotta orosz györgy, a miskolci színház főrendezője, aki a darabot színpadra állítja. - az igen ügyes, fiatal szélművész, befészkel, magát a tudósok kegyelmeibe, olyannyira, hogy elfogadják disszertációját, támogatják, hogy kandidátus legyen, majd pedig kézbe kaparintja az intézet vezetését. a tudósok fölé nő - míg nem kiderül tudatlansága, és sikerül megszabadulni tőle. a darab mondanivalója megszabja rendezői feladatokat és elképzeléseimet is. a szatira éle kétirányú. gnyészt a képzettség nélküli szélművész ellen irányul - másrészt viszont kipellengérezzi azokat a tisztességes, de gyenge, befolyásolható tudósokat is, akik elnézésükkel kárt okoznak.

- a szerző szinte már valószínűtlenségig menő élességgel ábrázolja szereplőit, de éppen ezzel akarja felhívni a figyelmet a napjainkban is megtalálható ügyeskedőkre, karrieristákra. ezeket a szatirikus vonásokat igyekszem hangsúlyozni úgy, hogy színpadi eszközökkel, a színészi játékkal a darabnak ezt a vonatkozását állítom előtérbe. a szatira, a kinevetetés az egyik leggyilkosabb fegyver, s az a törekvés hatja át mind a színészek, mind pedig az én elképzeléseimet, hogy a típusok általánosításával irányítsuk a figyelmet az ilyen „jellemekre”, - akikkel mi is találkozunk az életben.

- az utóbbi években a miskolci nemzeti színház számos olyan darabot mutatott be - legutóbb például a „tizenkét szék”, -et, - amely az ember tevékenységéről, a karrierizmusról szól. a most színpadra kerülő Zorin-darab ennek a műsorpolitikának egyenes folytatása. bízom abban, hogy sikerül a szerző elképzeléseit megvalósítani, s a közönség nemcsak jól szórakozik majd az előadáson, de felfigyel az ilyen jelenségekre is, amelyek idegenek a szocialista társadalomtól.

miskolcot követően a darabot az egri színházban is bemutatták./mti/

--

- 10 -

NA

bb 7. ságvári-émlékura

i zsu/zsu bh zs la

1970. szeptember 18.

huszonhat évvel ezelőtt gyilkolták meg Horthy csendőrnagyvezető ságvári endrét, a magyar kommunista ifjúsági mozgalom kiemelkedő alakját. az évforduló alkalmából vasárnap emlékturát rendez a budai hegyekben a Kisz honvédelmi és sportosztálya. a Lajos forrás és a ságvári endre turistaház környékére már szombaton érkeznek résztvevők és sátorozva, tábor tűz mellett elevenítik fel az illegális kommunista mozgalom emlékeit, hagyományait.

vasárnap a déli órákban az emlékünnepekre több ezer ifjú kommunistát várnak, s irodalmi műsorral, koszorúzással tisztelegnek ságvári endre emléke előtt. délután vetélkedőn szellemi fejlődésükön vesznek részt, s a műsort a szöveg együttes hangversenye zárja ./mti/

--

bb 9. könnyűfém-szerkezetű iskolák, óvodák

i ni/nm zs bh la

1970. szeptember 18.

a fővárosi tanács tervei szerint 1975-ig budapestben mintegy 700 új iskolai tantermet építenek, az óvodai helyek számát pedig tízezerrel növelik. ezzel kapcsolatban az oktatási főosztály megvizsgálta, hogy a főleg lakótelepi járulékos beruházásként megvalósuló intézmények felépítése határidőre biztosítható-e. megállapították, hogy a házigyári termékek fokozott alkalmazásával a lakásépítkezés üteme annyira meggyorsult, hogy azzal az iskolák, óvodák építésénél követett hagyományos módszer nem tud lépést tartani, a gyermekintézmények általában nem készülnek el határidőre. éppen ezért itt is új, korszerűbb építkezési technológia alkalmazására törekcsenek.

az oktatási főosztály és a főber elképzeléseinek megfelelően az iparterv könnyűfém-szerkezetű óvoda és általános iskola tanulmánytervét készítette el. az ilyen technológiával történő építkezések tempója lényegesen gyorsabb a hagyományos építkezéseknél, emellett a fémszerkezet üzemi méretekben előregyártható és így kevesebb építőipari kapacitást köt le. egyébként a könnyűfém-szerkezettel készülő 24 tantermes iskola és 200 személyes óvoda tanulmánytervének műszaki felülvizsgálata után döntenek majd arról, hogy az újszerű megoldást a sorozatgyártásnál miképpen lehet alkalmazni majd./mti/

--

- 11 -

NA

bb 10. csaknem ezer éves kőfaragványok kerültek elő szekszárdon

vid ká bh hgy

1970. szeptember 18.

szekszárdon kozák károlynak, az országos műemléki felügyelőség csoportvezető régészének irányításával harmadik éve folyik a xi. századbéli, i. béla király által alapított apátsági templom feltárása a régi megyeháza udvarán.

a feltárással párhuzamosan megkezdődtek a helyreállítási munkák is. az ujjabbkori ráfalazások lebontásakor néhány értékes xi. századbéli kőfaragvány került elő. a kemény mészkő faragványok a hajdani templom díszítéséhez tartoztak. eddig 20 sirt is feltártak, de nem találtak bennük mellékleteket.

a szekszárd alapításához fűződő apátsági templom maradványainak feltárásával és konzerválásával történelmi romkertet alakítanak ki./mti/

--

bb 11. új szerszeménnyel gazdagodott a budapesti állatkert

i sb/tr sl bh hgy

1970. szeptember 18.

az európai állatkertekből és közvetlenül afrikából új, minden eddiginél nagyobb szállítmány érkezett a budapesti állatkertbe. az emlősök osztálya nagyfülű észak-afrikai sivatagi rókkákkal - akkorák mint az üregi nyulak - s guineában honos, vadász-kutyatermetű, drill majmokkal gazdagodott. közép-afrikai achatina csigák érkeztek a rovarházba, amelyet újabban már vivariumnak neveznek, mert már nemcsak rovaroknak, hanem egyéb gerinctelen állatfajoknak is otthont ad. az achatina földünk legnagyobb szárazföldi csigái közé tartozik. az új szállítmányból az egyik csiga máris 12 centiméter hosszú. az akváriumba hozatott indonéziai gurámi is óriás, egyike a legnagyobb méretű édesvízi trópusi halaknak. a hüllőház gyönyörű királypythonnak és a tuniszi sivatag egyik lakójának, a varánusz-gyíknak ad helyet. a madárház új lakói lesznek a tunéziai koralcsőrű pintyek, az ezüstcsőrű amadinák, és a fogolynál valamivel nagyobbtermetű nagy orrszarvú madár a homrai. a hátsó-índiában, thaiföldön honos homrainak legfeljebb testrésze az enyhén lefelé nyúló élénksárga csőr, amely 25 centiméter hosszú és tőben 8 centiméter széles. vidámság és mosoly költözik a madárházba a nagyon mulatságos megjelenésű, élénken mozgó afrikai kis füles kuvikokkal is.

budapesten még soha sem látott új állatfajokat körülbelül három hét múlva tekinthetik meg az állatkert látogatói. az új lakókat ugyanis karanténban figyelik meg - egészségügyi zárlat alatt tartják őket - mielőtt beköltöztetnék végleges otthonukba. /mti/

--

- 12

NA

12. kétszázötven jubiláló tanácsstag szolnok megyében - diszpolgárság kimagasó- társadalmi munkáért

vid/ká kcs hgy

1970. szeptember 18.

szolnok megyében különös megbecsülésben részesítik azokat a tanácsstagokat, a lakosság széles rétegeinek bizalmát élvező polgárokat, akik több éve, vagy évtizede részt vesznek az államhatalom helyi munkájában. többszázra tehető azoknak a járási, városi és községi tanácsstagoknak a száma, akik a „társadalmi munkáért”, kitüntető jelvény arany, ezüst és bronzfokozattal kapták. a törökszentmiklósi városi tanács a város diszpolgárává választotta jávor lászló nyugdíjas máv dolgozót, aki több mint másfél évtizeden át munkálkodott a köz javára.

a megyében kétszázötven olyan megyei, járási, városi és községi tanácsstag dolgozik, akik husz éve, a tanácsok megalakulása óta élvezik választóik bizalmát. a jubilálókat az őszi ünnepi tanácsüléseken tüntetik ki./mti/

--

bb 13. termelészövetkezeti társasházak fejr megyében

vid/ká kcs hgy

1970. szeptember 18.

terjed a termelészövetkezeti társasházépítési akció fejr megyében, eddig öt közös gazdaság határozta el, hogy segítséget nyújt fiatal tagjainak a fészekrakáshoz. a mezőszilasi „mezőföld”, termelészövetkezet négy, egyenkint negylakásos sorház alapozását kezdte meg, a polgárdi vörös csillag tszben pedig ugyancsak tizenhat lakásba költözhetnek be jövőre a fiatal gazdák. csakváron a tolbu hin termelészövetkezetben hamarosan hozzálátnak egy réglyakásos társasház építéséhez. fülén nyolc lakást, pusztaszabolcson pedig három, egyenkint negylakásos társasházat épít a termelészövetkezet az otp segítségével.

a tsz társasházak építését még az idén megkezdik a termelészövetkezeti építőbrigádok./mti/

--

bb 14. nyolcezer kisiparos pest megyében

vid/-gö kcs ká hgy

1970. szeptember 18.

az idén 1300-an váltottak ipart, - illetve működési engedélyt pest megyében, s ezzel a kisiparosok száma megközelíti a nyolcezeret. a friss engedélyesek többsége mellékfoglalkozásként üzi otthon iparát, tíz százaléka pedig nyugdíjas. a megyei kiosk a helyi tanácsokkal együttműködve adja ki az iparengedélyeket, hogy továbbfejlesszék az ország legnépesebb megyéjében az ellátó-szolgáltató tevékenységet. a megye kisiparosai élnek a rendeletek adta lehetőségekkel: eddig több mint egymillió forint hitelt vettek fel gépek, szerszámok vásárlására, mihelyük bővítésére./folyt.köv./

7.55/kcs

-13-

Tóth L OTP

bb 14./nyolcezer...folyt./ kcs

a mesterek havonta már 30 millió forint értékű munkát végeznek. tevékenységük nyomán a nagyközségekben máris érezhető a javulás, a kisebb településeken azonban még hiányoznak az iparosok. a következő években ezeken a helyeken is jobb lesz a javító-ellátó szolgáltatás, mert az illetékesek jövőre 1200 ipar- engedély kiadásával számolnak./mti/

--

bb 15. a harmadik csőgyártó gép a dunai vasműben

vid/ká kcs hgy 1970. szeptember 18.

a dunai vasműben a növekvő gázcsőigény kielégítésére új, az eddigieknél nagyobb átmérőjű csövet gyártó gépsort, az acéllemezt spirálisan hajlító berendezést és speciális automata hegesztőt helyeznek üzembe. az új gépsort a csepeli egyedi gépgyár, a kiszolgáló berendezéseket, a görgősort, a dunai vasmű gyártja. a komplett berendezésre a kohászati kombinát 62 millió forintot fordít. az építészeti munkák megkezdődtek az új csőgyártó géppel az eddigieknél nagyobb, maximálisan 1016 millió méter átmérőjű csövet tudnak majd készíteni./mti/

--

bb 16. a szabolcsi tsz-k támogatása az ovodai hálózat bővítésére

vid/-ká kcs hgy 1970. szeptember 18.

szabolcs-szatmár megyében az ovodáskorú gyermekeknek mindössze a 32 százalékát tudják elhelyezni az intézményekben. a tanácsok ez évben is nagy erőfeszítéseket tesznek a hálózat bővítésére. örövendetes, hogy a tervek megvalósításához egyre több termelőszövetkezet nyújt anyagi támogatást. nyírbogdányban a helyi tsz kétszáz ezer, vasmegyerén százhatvanezer forinttal járul hozzá a bővítéshez, illetve új óvoda építéséhez. tiszavasvári-szorgalmatos tanyán a járási és a községi tanács, valamint a tsz közösen épít új óvodát. nyírpilisén, ömbölyön, az óvodák fenntartásához, berendezésük és felszerelésük bővítéséhez nyújtanak segítséget a szövetkezetek./mti/

--

8.19/kcs

T6940

-14-

bb 17. új kísérlet - mügyantázzák a szövetet

vid/ká kcs hgy 1970. szeptember 18.

új kísérletet folytatnak a gyártmányok korszerűsítése érdekében a győri lenszövő vállalattal közösen a szombathelyi pamutiparban. a kísérlet célja a pamutszövetek élettartamának, kopásállóságának növelése.

az eljárás lényege: a fehérités, vagy festés után a szövet a kikészítőben mügyantás utókezelést kap, ennek következtében a pamutszövet kopási tulajdonsága megjavul. a szövet egyéb tulajdonságai - szakítószilárdsága, légáteresztőképessége, mértékállandósága, stb. - megmaradnak.

az így létrehozott szövetek kopási tulajdonságaikban megközelítik a nylon típusú kevert szövetek tulajdonságait./mti/

--

bb 18. „árvizes-zöldbab,, szezon szegedn

vid/ká kcs hgy 1970. szeptember 18.

a szegedi konzervgyárban, valamint községi telephelyein az idén immár másodszor helyezték üzembe a zöldbabszövőgépeket. a hetekkel ezelőtt lezajlott szokásos idény után megkezdődött az „árvizes-zöldbab,, feldolgozásának rendkívüli szezonja. a tiszta és főként a maros menti termelőszövetkezetekben termést hozott az árvizek, fakadóvizek lehúzódása után elvetett zöldbab. átvételére a konzervgyár megállapodást kötött a tsz-ekkel. a szerződés előnyös a gazdaságoknak, mert a bevétel sokat pótol az árvíz miatti termelékiesésből, az üzem is jól jár, mert ezzel a mintegy 40 vagonnyi zöldbabbal most teljesítheti eredetileg tervezett 100 vagonos tervét, amire a viszonylag gyengébb nyári termésből nem volt lehetősége./mti/

--

bb 19. pszichológiai vizsgálatok a tokodaltárói szociális otthonban

vid/ká kcs hgy 1970. szeptember 18.

érdekes kísérlethez kezdtek komárom megye legújabb szociális otthonában, tokod-altárón. a gondozottak egészségügyi törzslapjához pszichológiai karton is tartozik. az otthonban ugyanis pszichológus működik, aki egész nap a gondozottak között tartózkodik, s az állandó kapcsolat révén megismeri az idősök szellemi érdeklődését.

/folyt.köv./

8.20/kcs

T6940

--15-

bb 19./pszichológiai...folyt./ kcs

ennek megfelelően ajánl elfoglaltságot számukra.

a megfigyelések eredményeként az azonos érdeklődésűeket helyezték el egy szobába, a pszichológus a gondozottak hozzátartozóit is felkutatva, hogy megerősítse a külső szálakat, akiknek nincs rokonuk, azoknál ismerősökkel alakított ki levelezést, látogatást.

az idős emberek lelki gondozása kedvezően hatott testi épségükre is: egyik napról a másikra felére csökkent az orvosi rendelésre jelentkezők száma, a többiek is tünelmesebbé váltak, a tokod-altárói otthonban szerzett érdekes tapasztalatokat komárom megye többi szociális otthonában is hasznosítani kívánják./mti/

bb 20. a negyedik ötéves terv időszakában új regionális vízművek épülnek borsodban

vid/ká kcs hgy

1970. szeptember 18.

Borsod megyében - a tanács által kidolgozott tervek alapján - 1975-ig újabb hatvan települést kapcsolnak be a vezetékes ivóvízszolgáltatásba, a negyedik ötéves terv időszakában a törpevízműveken kívül több, nagyobb regionális vízrendszert is kiépítenek, a munkára félmilliárd forintot költenek és a beruházások megvalósítását az érdekelt községek lakossága anyagi hozzájárulással is segíti, a naponta tízezer köbméter kristálytisztított karsztvizet adó sályi és kácsi források foglaltásával alakítják ki a dél-borsodi vízrendszert, amely kilenc községben ötvenezer ember ivóvízszükségletét fedezi, építése során negyvenöt kilométer hosszú gerincvezetéket és mintegy százhusz kilométernyi elosztóhálózatot fektetnek le, a vízmű a lakosság összefogásával 1973-ra készül el, ugyancsak regionális vízművel oldják meg bodrogköz huszezer lakosának vízellátását, a bodrogközi vízrendszer a ricse környéki mélyfúrású kutakból zemplénagárdnak, kis- és nagyrozvágnak, dámócnak, névleárvárnak, lácacsékének és semlyénnek szolgáltat majd vezetékes ivóvizet, ezenkívül kisebb regionális vízművet hoznak létre szikszón, szirmabesenyőn és felsődobszán, az új regionális vízművek felépítése után a megye községeinek ötvenöt százaléka rendelkezik majd vezetékes ivóvízhálózzal./mti/

8.25/kcs

Tb 940

-16-

bb 21. kongresszusi verseny a magyar vagon- és gépgyárban: zökkenőmentes áttérés a nagyobb termelésre

vid/ká kcs hgy

1970. szeptember 18.

dunántul ipari fellegvárában, a győri magyar vagon-és gépgyárban termelési tanácskozáson vitatták meg a dolgozók, milyen munkafelajánlásokkal köszönhetik méltóképpen az mszmp x. kongresszusát, mivel a gyár termelése 1975 végére a jelen leginek csaknem kétszeresére emelkedik, a kongresszusi vállalások elsősorban a zökkenőmentes átmenetet biztosítják a nagy termelésfeljutáshoz.

az idei év hátralévő részében úgy szervezik meg a munkát, hogy már 1971-ben 12-15 százalékkal növekedjen a termelés, kialakítják új gyártmányuknak, a vasuti teherkocsiknak gyártásához szükséges kapacitást, elkészítik a prototípusokat, hogy 1971 végén üzemszerűen is megindulhasson a termelés, bővítik az ugyancsak új gyártmányok számító nagy teherbírásu kamionok választékát is, elkészítik az évi 18 ezer tonna kapacitású acélöntöde vasszerkezeti munkáit, hogy a teljesen gépesített acélöntödében 1972-ben megkezdhessék a termelést.

a kongresszusi vállalások szerint az ez évi tervezett nyereségszintet a termelési költségek csökkentésével három százalékkal túlteljesítik, így költségvetési befizetésüket a múlt évihez képest mintegy kétszáz millió forinttal növelik, a munka szervezethez javításával egy százalékkal növelik az egy dolgozóra jutó termelési értéket.

szerepel a kongresszusi vállalásokban a munkakörülmények további javítása, orvosi rendelő, üzemi konyha, étkezdé építése is./mti/

8.35/kcs

Tb 940

9

-17-

bb 22. zöltség és gyümölcs felhozatal

mm/kcs hgy

1970.szeptember 18.

pénteken összesen mintegy 141 vagon áru érkezett a nagyvásártelepre. a főbb tételek és a kilogrammonkénti fogyasztói ár a zöldségt boltjaiban és elárúsítóhelyein: burgonyából 48 vagon /3,40 forint/, vöröshagymából 5 vagon /3,80/, fejeskáposztából 7 vagon /2/, paradicsomból 7 vagon /4,40/, zöldséppaprikából 11 vagon /7,60/, paradicsompaprika 3 vagon /7,80/, uborkából 5 vagon /2,40/, zöldbab 2 vagon /4,40/, almából 12 vagon /4,/, körtéből 11 vagon /4,40/, szőlőből 6 vagon /8,80/, szilvából 8 vagon /4,40/, őszibarack 5 vagon /3,60-7,60 forintig/. /mti/

-. -

bb. 23. a Lottó e heti nyerőszámai

mm/il hgy

1970. szeptember 18.

a sportfogadási és Lottóigazgatóság tájékoztatása szerint a kőszegen megtartott 38. heti Lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

/mti/ 1, 44, 55, 61, 66,

-. -

bb 24. halálos baleset kerkáskápolnán

vid/kz kcs hgy

1970. szeptember 18.

csütörtökön kerkáskápolna határában, kukorica silózás közben eddig ki nem derített körülmények között a silókombájn kasza szerkezete elé került idős avas gyula gépkezelő, 61 éves tsz-tag, kerkáskápolnai lakos. a gép mindkét lábát levágta, a motolla és a felhordó felvitte a hengerekig, amelyek szétzúzták a szerencsétlen ember fejét.

az ügyben a rendőrség és az illetékes szervek vizsgálatot folytatnak.

vas megyében egy hónapon belül ez a második halálos baleset a mezőgazdaságban. /mti/

11.40/kcs

-. -
-18-

Tó12⁰⁰

ö

bb 25. új adatfeldolgozó üzem szegeden

vid/kz kcs hgy

1970.szeptember 18.

gépi adatfeldolgozó üzem kezdte meg működését a MÁV szegedi igazgatóságán. az egyelőre 25 főt foglalkoztató üzem elsősorban a MÁV vezérigazgatóság elektronikus számítógépét látja el a vasuti anyagkészletekre, személypénztárak elszámoltatására vonatkozó adatokkal. a következőkben a többi vasutigazgatóságok is szerveznek hasonló üzemeket. hálózatuk kiépítése után gyorsabb és pontosabb információkat kapnak majd a vasut helyi és országos vezetői, s emellett adminisztratív létszám-megtakarításra is lehetőség nyílik. /mti/

-. -

bb 27. postatörténeti kiállítás debrecenben

vid/kz kcs hgy

1970.szeptember 18.

a debreceni műszaki napok keretében pénteken postatörténeti kiállítás nyílt az alföldi városban, az építők művelődési otthonában, a postamúzeum rendezésében. a kiállítás áttekintést ad a magyar posta felszabadulás utáni fejlődéséről. /mti/

-. -

bb 28. iskolaegészségügyi vándorgyűlés debrecenben

vid/kz kcs hgy

1970.szeptember 18.

kétnapos országos iskolaegészségügyi vándorgyűlés kezdődött pénteken debrecenben, az agrártudomány-egyetem épületében. ördög Lászlónak, a debreceni városi tanács végrehajtó bizottsága elnökhelyettesének megnyitója után 12 előadás hangzott el az első napon az ovodás és iskolás korú gyermekek gondozási problémáiról. megvitatták a résztvevők a gyermekegészségügyi ellátás helyzetét, a szív, az ideg, a szem és a fogászati gondozás tapasztalatait.

délután, kerekasztal konferencián a napközi otthonok időszerei egészségügyi és pedagógiai kérdéseiről tárgyaltak.

szombaton 16 előadás hangzik el a nevelési munka és a z iskola higiénia témaköréből. /mti/

-. -

11.55 Tó13⁰⁰

-19-

bb. 29. új villanegyed épül az asztmások gyógyfalujában

vid/e kz hgy

1970. szeptember 18.

új nyaralótelep építését kezdték el az asztmások gyógyfalujában, velemben. a kőszegi hegy déli lejtőjén, tengerszint felett 400 méter magasan fekvő sub-alpín klímájú hegyi település levegőjének gyógyhatása mellett festői környezetével is ezeket vonz. hatalmas fenyvesek, gesztenye-ligetek, gyümölcsösök között húzódik meg a kis falu, alpesti hangulatu házaival, üdülőivel, nyaralóival és ifjusági táborával.

az új villanegyed a falut övező hegykoszoru napsütötte délnyugati lankáján épül. a tulajdonosok összkomfortot teremhetnek maguknak, mert most épül a törpevizmű és majd csatornáznak is. az új nyaralók zöme termésköből és fából épül. sok köztük a jellegzetesen alpesi stílusú. /mti/

...-

bb. 26. zátony akciók a rábán

vid/e kz hgy

1970. szeptember 18.

megkezdtek a rába zátonyainak eltávolítását a folyó száz kilométeres vas megyei szakaszán. az osztrák alpokban eredő folyók sok zátonyt épít hordalékanyagaiból természetalkotta tekervényes medrében. ikervár és sárvár között máris egy akkora nem kívánatos kavics-zátonyt távolítottak el belőle, melynek anyaga ezer lakás betonozásához elegendő. a következő „zátony-akcióra”, csákánydoroszló térségében kerül sor.

a nyugat-dunántuli vízügyi igazgatóság tervei szerint a rábát meghagyják természetes, vadregényes medrében. egyedül sárvárnál, a közúti és vasúti hid közötti szakaszon szabályozzák. az ottani óriáskanyar ugyanis erősen gátolja az árhullámok levonulását. /mti/

...-

bb. 30. elutazott budapestről jan marko csehszlovák külügyminiszter

t fe/gg kcs hgy

1970. szeptember 18.

jan marko csehszlovák külügyminiszter, - aki péter jános külügyminiszter meghívására négynapos hivatalos baráti látogatást tett hazánkban - pénteken felesége társaságában elutazott budapestről.

a vendégek bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent péter jános külügyminiszter és felesége, vince józsef, hazánk prágai nagykövete és a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. ott volt frantisek dvorsky, csehszlovákia budapesti nagykövete és felesége.

a csehszlovák külügyminiszter elutazása előtt zárómegbeszélésen vett részt a külügyminisztériumban.

/folyt.köv./
12.46/kcs

101330

-20-

bb. 31. időjárásjelentés

kcs hgy

1970. szeptember 18.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 18-án, pénteken, 12 órákor:

szép őszi idő

a közép-európát elárasztó hűvös óceáni levegő ma éjszaka olaszország déli részein, a balkán-félszigeten, valamint a szovjetunió európai területén okozott jelentékeny hőmérséklet csökkenést, helyenként erős szelet, szórványos esőt, zivatar. a lehülésre jellemző, hogy csütörtökön délben szárazföldünk legészakibb helyeinek kivételével a balkán-félsziget északi térségében mérték a legalacsonyabb hőmérsékletet, 12 fokot. ugyancsak változékony, szeles, többfelé csapadékos az idő a brit-szigeteken, és észak-európában, nyugat- és közép-európa nagy részén a reggeli ködöktől eltekintve általában száraz az idő.

hazánkban csütörtökön hűvös, szeles idő volt. a duna-tisza közén és a tiszántulon egész nap borult, vagy erősen felhős maradt az ég. a dunántulon a délutáni órákban felszakadozott a felhőzet, és 2-6 órára kisütött a nap. az északi-keleti, keleti megyékben sok helyen volt kisebb eső, sőt néhány helyen zivatar is keletkezett. jelentősebb csapadékmennyiséget, 13 mm-t csak lillafüredről jelentettek. a hőmérséklet napközben általában 15-20, a keleti határszélen még 21-23 fokig emelkedett. pénteken hajnalban szeszélyes területi eloszlásban 5-13 fokig hűlt le a levegő. madárelőtt a déli-, délnyugati országrészben erősen, máshol gyengén felhős volt az ég, eső már sehol sem esett. a hőmérséklet 11 órákor az ország területén 16-19 fok között váltakozott. budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 14,7 fok volt, a sokévi átlagnál 1,7 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órákor budapesten a hőmérséklet 19 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 770 mm gyengén süllyed.

várható időjárás szombat estig:

időnként kisebb felhősödés, eső nem valószínű. tovább mérséklődő északi szél. hűvös éjszaka.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 6-11.
Legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton: 18-23 fok között.
a duna vízállása budapestnél: 353 cm./mti/

13.06/kcs

101335

-21-

bb 32. orvosi rendelőt avattak válon

vid/kz kcs hgy

1970. szeptember 18.

orvosi rendelőt avattak pénteken a fejér megyei vál községben. a másfélmillió forintos költséggel épített új egészségügyi létesítményben két orvosi rendelő és három orvoslakás kapott helyet./mti/

--

bb 30. /elutazott budapestről...folyt./ kcs

Jan marko elutazása előtt a magyar távirati iroda és a magyar rádió munkatársának adott nyilatkozatában a többi között a következőket mondotta:

- több megbeszélés volt a magyar párt- és kormány vezetőivel és mindenekelőtt a magyar népköztársaság külügyminiszterével, Péter János kollégámmal. elsősorban a két országot érintő kérdésekről folytattunk igen hasznos és gyümölcsöző eszmecserét. köztudott, hogy szomszédok vagyunk, és hozzátenném, olyan szomszédok, akik elhatározták, hogy országaikban felépítik a szocializmust és akik ennek érdekében nap mint nap céltudatosan cselekszenek. közösek céljaink s közös törekvésünk, hogy egymást mindjobban megértsük. ez a találkozás is ezt a célt szolgálta, ugyanakkor azt is bebizonyította, hogy jó egyetértés van közöttünk.

- a magyar főváros a legmélyebb benyomást tette rám - folytatta a csehszlovák külügyminiszter. azzal a meggyőződéssel térek haza e tárgyalásokról, hogy a magyar népben és annak vezetőiben, Kádár János elvtárs személyében legjobb barátainkat tisztelhetjük, akik mindenkor készek segíteni, s akik a múltban is tanujelét adták ennek. meggyőződésem, hogy a magyar-csehszlovák kölcsönös kapcsolatok a jövőben tovább fejlődnek./mti/

--

13.40/kcs

bb 33. formatervezett műszerek, szerszámok, televíziók, hajók - gyártmányesztétikai kiállítás nyílt budapesten

t sz/gg sl kcs bs

1970. szeptember 18.

hazánkban hatvan ipari formatervező foglalkozik a gyártmányok esztétikus, célszerű külsejének, formájának kialakításával. az iparművészeti vállalat és a műszaki tudományos tájékoztató intézet most 17 formatervező művész 86 alkotásából, 23 üzem termékeiből állította össze a technika házában pénteken gyártmányesztétika címmel megnyílt kiállítást./folyt.köv./

13.50/kcs

-22-

bb 33./formatervezett...folyt./ kcs

a kiállítás megnyitása előtti sajtótájékoztatón dr. Koczog Ákos művészettörténész hangsúlyozta, hogy az ipari termékek versenyképességét, kelendőségét nagymértékben növelheti a forma tervezés, amelynek költsége sokszorosan visszatérül. ennek ellenére - az 1966-ban tapasztalt gyors fejlődés után - az utóbbi időben e téren visszaesés tapasztalható, az ipari üzemek viszonylag csekély formatervezett új terméket bocsátanak ki. a most megrendezett kiállítás és a vele egyidőben sorra kedrülő ankét újból fel kívánja hívni a figyelmet a formatervezés szükségességére.

a kiállításon többek között formatervezett műszerek, kéziszerszámok, kisgépek és a gépípar számos közhasználati cikke látható. bemutatják többek között az új ventilátor-mo-delleket, a szépvonalu sörszifont, a színes műanyag borítású tévé-készüléket. a formatervezők elgondolásai alapján készült diszcsapokat, szerelvényeket szintén felsorakoztatják. kiállították a brg már forgalomba került könnyű táska-magnóját és a medicor művek formatervezett műszereinek egész sorát, köztük az automatikus verátömlesztőt és az ionizáló automatát, amely alkalmas arra, hogy a gépkocsikban is megtisztítsa az elhaszná-lódott levegőt. a gyártmány megvásárlása iránt több külföldi cég, köztük a fiat is érdeklődik. a kiállításon fényképek, model-lek szemléltetik az újvonalu hajó- és villamosmodelleket./-mti/

--

bb 34. egymilliárd forintos árukészlet, hosszabb nyitvatartási idő az áruházakban - centrum sajtótájékoztató

t kf/kcs sl hgy

1970. szeptember 18.

az őszi-téli felkészülésről, az áruválaszték javítására tett intézkedésekről, s a nyitvatartási rendelet végrehajtásáról tájékoztatta pénteken az újságírókat Tarján István, a centrum áruházak vezérigazgatója a divatcsarnok lotz termében, ahol kiállításon is bemutatták az újdonságokat.

/folyt.köv./

14.25/kcs

-23-

bb 34./egymilliárd...folyt./ kcs

az áruházi vállalat a következő nagy szezonra minden eddiginél jobb, összesen egymilliárd forintos, árukészlettel készült fel. olyan összetételt kínál, amelyből szinte minden vásárló megtalálja a magának valót. a választék javításához nagyban hozzájárult, hogy a vállalat az idén már 1.6 milliárd forint értékű árut közvetlenül szerez be az ipartól, saját üzemei 130 millió forint értékű cikket termelnek, s az import is négyszázmillió forint. az áruházakban rendelkezésre áll 100 000 női átmeneti és télikabát, 36 000 műszőrme bunda, 70 000 férfi télikabát, 400 000 pár csizma. harisnyanadrágból a tavalyinak csaknem másfélszerese, 400 000 kerül forgalomba, köztük olasz és spanyol import is. a bébiholmi ellátás eddig hiányos volt, most tipegőből, ingből, kocsikabátból az eddiginél nagyobb mennyiség 60 000 kerül az áruházakba. a vegyesiparcikk választékot elsősorban angol, egyiptomi, francia, holland, indiai, olasz, svéd importtal bővítik. a szocialista országokból 3 000 olcsó villanyborotva, és 4 000 hajszárító érkezik. végeredményben jó kínálatot tudják kielégíteni az őszi szezon, s az év végi csucsforgalom vásárlóit.

az áruházak a megfelelő választék mellett a vásárlási körülmények javítására, gyorsítására törekednek. valamennyi áruházban vannak már önkiszolgáló osztályok. a salgótarjáni áruház teljesen a korszerű kiszolgálási rendszerrel működik. szombat-helyen és kecskeméten most állítják át az eladóteret önkiszolgálásra, amelyet az év végéig az úttörő áruházban is bevezetnek.

az idei őszi felkészüléshez hozzátartozik a nyitvatartási idő rendezése is. október 1-től a lottó és a verseny áruház kivételével - amelyek üzemideje változatlan, - a budapesti áruházak hétközben tovább, általában este 7 óráig tartanak nyitva. az otthon áruház egész héten, a corvin és az úttörő pénteken este 8 órakor zár. szombaton változó, 9, fél 10 és 10 órai nyitással 17 óráig állnak a vevők rendelkezésére az áruházak. a vidéki áruházak üzemidejét a tanácsokkal egyetértésben most állapítják meg./mti/

--

bb 36. október 1-től : mávaut járatok a vörösmarty tér és ferihegy között

t v/fné sl kcs hgy

1970. szeptember 18.

pénteken délelőtt a mávaut sajtótájékoztatóján bejelentették, hogy október 1-től átveszik a bkv-től a repülőtéri buszjáratokat - a vörösmarty térről ferihegyig. e célra öt, egyenként 49 repülőűréses ikarusz 250-es autóbust vásároltak, amelyek naponta husz percenként, munkaszüneti napokon pedig félóránként közlekednek regge 5 5 órától. ha a légiforgalom úgy kívánja, a járatokat sűrítik. egyszerre két kocsit is forgalomba tudnak majd állítani, így egy időben százan utazhatnak kényelmesen. a járatokon a menetdíj egységesen 10 forint, ebben benne van a csomagkezelési díj is, a kézipoggyászson kívül két csomagot mindenki ingyen vihet magával.

/folyt.köv./
14.40/kcs

-24-

bb 36./október 1-től: ....folyt./ kcs

a vállalat vezetői a sajtótájékoztatón azt is elmondták, hogy tervet dolgoztak ki a nemzetközi, a távolsági és az ugynevezett szerződéses forgalom bővítésére, a gépkocsipark növelésére. az idén nem tudták teljesen megvalósítani elképzeléseiket, mert a vártnál kevesebb gépkocsihoz jutottak. így is azonban jelentősen nőtt a forgalom. az elmúlt nyolc hónapban 23 100 különjáratot indítottak, 10 százalékkal többet, mint tavaly azonos idő alatt./mti/

--

bb 37. huszonöt éves a győri előre halászati termelőszövetkezet

vid-kz/tné kcs hgy

1970. szeptember 18.

megalakulása 25. évfordulóját ünnepelte pénteken a győri előre halászati termelőszövetkezet. az ez alkalomból rendezett ünnepi közgyűlést a városi tanács székházának dísztermében tartották, ugyanott, ahol negyedszázaddal ezelőtt kimondták a közös halgazdaság megalakulását. az alapítótagek közül 11-en foglaltak helyet a széksorokban. a szövetkezet tagsága s a nagyszámu meghívott vendég, köztük országos és megyei szervezetek vezetői előtt vida andrás, a termelőszövetkezet elnöke méltatta a megalakulás óta eltelt negyedszázad eredményeit. a szövetkezet tagjai - mint elmondotta - összesen 9 635 holdnyi területen huzzák nap, mint nap a hálójukat és nem is eredménytelenül. 1967-ben egy-egy holdnyi vízterületről kétszer annyi halat fogtak ki és értékesítettek, mint a megalakulás évében. az eredmények azóta is folyamatosan javultak s így tavaly már csaknem háromszézer halat adott piacra a szövetkezet. ennek megfelelően emelkedett a tagság jövedelme is. az eredmények javulása közvetlen összefüggésben van azzal, hogy a szövetkezet évente megőzelítően egymillió forintot költ haltelepítésre, továbbá azzal, hogy jól jövedelmező melléküzemágakat szerveztek. a szövetkezet tagjai 10 év óta kapnak fizetett szabadságot, 1965-től pedig az átlagkereset 50 százalékának megfelelő összegű táppénzt is fizetnek a betegeknek. L. m. s. a.

üdvözölte az ünneplő szövetkezeti tagságot, k. nagy sándor, a termelőszövetkezetek országos tanácsának főtitkára, dajka balázs, a mezőgazdasági és életmezésügyi minisztérium szövetkezetpolitikai főosztályának vezetője, valamint lombos ferenc, a győr-sopron megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke is. nyolc idős halásznak miniszteri kitüntetést, többeknek pedig tisztségviselői jelvényt adtak át./mti/

14.45/kcs

Tó 1500

--
-25-

bb. 35. átadta megbízólevelét az egyesült arab köztársaság új magyarországi nagykövete

t bc/mm/e zs hgy

1970. szeptember 18.

Losonczi Pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke pénteken fogadta Moustafa Ahmed Moukhtar rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, az egyesült arab köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét.

a megbízólevelét átadásánál jelen volt Cséteri Lajos, az elnöki tanács titkára, Puja Frigyes, a külügyminiszter első helyettese, Pesti Endre vezérőrnagy és Ferró József, a külügyminisztérium protokoll osztályának megbízott vezetője.

Moustafa Ahmed Moukhtar nagykövet megbízólevelének átadásakor beszédében a többi között hangsúlyozta:

- engedje meg, elnök ur, hogy éljek a lehetőséggel, és felszabadulásuk 25. évfordulója alkalmából kifejezzem önnek - Gamal Abdel Nasser elnök, az egyesült arab köztársaság népe, s a magam nevében - Magyarország felvirágzására és a magyar nép boldogságára irányuló legőszintébb jókívánságaimat. a magyar nép adozatkész és lelkes akaraterejével e negyedszázadban az élet minden területén előrehaladt; az önök szocialista rendszere szilárd alapokon áll.

- ami minket illet, az egyesült arab köztársaságban harcolunk és harcolunk azok ellen, akik szembehelyezkednek a népek akaratával, akik az erőre, a kényszerre és a fegyveres beavatkozásra alapozott politikájukat próbálják makacsul érvényesíteni. a szocializmust azért építjük, hogy jólétet teremtsünk a tömegeknek, amelyeket az idegen hatalom-bitorlók hosszú századokon keresztül megfosztottak jogaiktól és megélhetési forrásaiktól.

- céljaink hasonlóak; nekünk nem nehéz megértenünk egymást, nem nehéz erőfeszítéseinket egyesítenünk a gyümölcsöző együttműködés érdekében, mert nagy és sok lehetőséggel rendelkezünk, együttműködési területeink szélesek és kiterjedtek, szándékaink eltökéltek és erősek.

- a magyar nép és a magyar kormány baráti és őszinte magatartása, nagy megpróbáltatásaink idején nyújtott testvéri támogatása erősítette és fokozta kapcsolatainkat, amelyek elnök urnak az egyesült arab köztársaságban tett legutóbbi látogatásával tovább szilárdultak.

/folyt.köv./
14.48/e

- 26 -

NA 1520

bb. 35. /átadta megbízó...folyt./e

az egyesült arab köztársaság - bizva ifjú életerejében, ügyének igazságában és élvezve a baráti országok támogatását - soha sem fogja elfelejteni az ön országának nemes magatartását. feladatomban tekintem, hogy tovább szilárdítsam és erősítsem az országaink között kialakult kiváló kapcsolatokat.

Losonczi Pál a nagykövet beszédére válaszolva hangsúlyozta:

- jól esett hallanom nagykövet ur szavait, amelyekkel hazánk felszabadulásának 25. évfordulójáról megemlékezett és tolmácsolta Excellenciája Gamal Abdel Nassernek, az egyesült arab köztársaság elnökének és az egyesült arab köztársaság népének jókívánságait. köszönöm nagykövet ur meleg szavait, amelyekkel a magyar népköztársaság fejlődését és a magyar nép szorgalmát oly elismerően méltatta.

- a magyar népköztársaság kormánya és népe mély együttérzéssel követi az egyesült arab köztársaság népének hősi erőfeszítéseit, örül azoknak a nagy és maradandó sikereknek, amelyeket a gazdaság és a társadalom fejlesztésében hazája függetlenségének megszilárdításában és megvédésében elért.

- a magyar népköztársaság támogatja azokat az erőfeszítéseket, amelyeket az egyesült arab köztársaság - az arab nép érdekeit szem előtt tartva - tesz az izraeli agresszió következményeinek felszámolására, a biztonsági tanács 1967 november 22-i határozata szellemében. ugyanakkor nyugtalansággal tölt el bennünket az, hogy Izrael - semmibe véve a nemzetközi közvélemény felháborodását - változatlanul folytatja agresszív politikáját és aláaknázza mindazokat az erőfeszítéseket, amelyek e térségben az igazságos békére irányulnak a biztonsági tanács 1967 november 22-i határozata alapján.

- külön öröm számomra, hogy a közelmúltban Gamal Abdel Nasser elnök ur meghívására az egyesült arab köztársaságba látogathattam, s ott személyesen is tapasztalhattam az egyesült arab köztársaság szorgalmas és dolgozó népének eltökéltségét, amellyel boldog jövőjének alapjait rakja le. tapasztalhattam azt a határozott elszántságot is, amellyel az önök népe készen áll eddig elért eredményeinek és hazája függetlenségének megvédésére a nap mint nap rá leselkedő támadásokkal szemben. e látogatás felejthetetlen élményekkel gazdagított.

/folyt.köv./
14.53/e

- 27 -

NA 1530

bb. 35. /átadta...2.folyt./e

megismerhettem egyiptom ősi kulturáját, az ország szépségeit, az emberi akarat győzelmét a sivatag felett. gamal abdel nasz-szer elnök urral és az ország más vezetőivel rendkívül hasznos eszmecseréket folytathattam, amelyek tovább erősítették a népeinket és országainkat összekötő szálakat. biztos vagyok abban, hogy kölcsönös törekvéseink gyümölcsözőek lesznek, baráti kapcsolataink még szorosabbá, együttműködésünk még elmélyültebbé válik az élet minden területén. meggyőződésem, hogy ön, nagykövet ur nagymértékben elősegíti majd kapcsolataink és együttműködésünk fejlődését. biztosíthatom, hogy felelősségteljes megbízatásának teljesítésében mindenkor számíthat a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, kormánya és hivatalos szervei messzemenő támogatására.

a megbízólevél átadása után a nagykövet bemutatatta losonczy pálnak a kíséretében megjelent m.f.kamel nagykövetségi tanácsost, o.a.f.haggag nagykövetségi harmadtitkárt, i.a.a. dessouky kulturális attasét és h.m.afifi nagykövetségi attasét. az elnöki tanács elnöke szívélyesen elbeszélgetett a nagykövettel, aki ezután a hősök terén megkoszorúzta a magyar hősök emlékművét.
/mti/

-...-

e m b a r g ó 19.00 óráig!!!

bb. 38. közlemény jan markonak, a csehszlovák szocialista köztársaság külügyminiszterének magyarországi látogatásáról

zs/e bs

1970. szeptember 18.

péter jánosnak, a magyar népköztársaság külügyminiszterének meghívására 1970. szeptember 15-18 között látogatást tett magyarországon jan marko, a csehszlovák szocialista köztársaság külügyminisztere és felesége.

a csehszlovák külügyminisztert szívélyes baráti beszélgetésen fogadta kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, valamint focik jeno, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke.

a tárgyalások során a külügyminiszterek részletesen áttekintették a két testvéri ország kapcsolatait és véleményt cseréltek a nemzetközi helyzet legfontosabb, időszerű kérdéseiről.

/folyt.köv./
14.57/e

- 28 -

NA 1535

bb. 38. /közlemény...folyt./e

a miniszterek megegyezéssel állapították meg, hogy a magyar népköztársaság és a csehszlovák szocialista köztársaság közötti kapcsolatok a szocialista internacionalizmus elvei alapján eredményesen fejlődnek. ezen elvek szellemében alakul a magyarországon élő szlovákok és a csehszlovákiában élő magyarok élete, s ez erősíti a két szocialista ország barátságát. mindkét ország érdeke megkeresni a kölcsönösen előnyös együttműködés szélesítésének lehetőségeit minden területen, ami hozzájárul a szocialista országok közössége egységének szilárdításához.

a felek rendkívül fontos feladatnak tekintik a kgst-tagországok gazdasági együttműködésének sokoldalú fejlesztését, meggyőződésük, hogy a szocialista nemzetközi munkamegosztás elmélyítése, a kooperáció, az integráció és a szorosabb koordinálás hozzájárul mind a gazdasági megerősödésükhöz, mind politikai egységük megszilárdításához.

a két miniszter véleményt cserélt az időszerű európai problémákról. megegyezéssel állapították meg, hogy az európai biztonsági és együttműködési konferencia összehívásának gondolata szilárd gyökereket vert az európai országokban. a két ország arra törekszik, hogy ezt a konferenciát európa minden nemzete érdekében, minél előbb hívják össze. jelenleg a legfontosabb feladat gyakorlatilag hozzákezdeni a konferencia előkészítési munkálataihoz. ehhez kedvező feltételeket teremtenek a varsói szerződés tagállamai külügyminisztereinek legutóbbi budapesti tanácskozásáról kiadott memorandum-javaslatai.

a két ország kormánya az európai általános légkör javulása szempontjából igen jelentős lépésnek tekinti a szovjetunió és a német szövetségi köztársaság képviselői között aláírt szerződést, melyben az nszk kormánya elismeri az összes európai ország határainak sérthetlenségét. a szerződés egyben megteremti a további nyitott európai kérdések megoldásának a feltételeit, beleértve a müncheni egyezmény kezdettől fogva való érvénytelenségét, valamint a német demokratikus köztársaság elismerését.

a magyar népköztársaság és a csehszlovák szocialista köztársaság határozottan elítéli az usa-nak a vietnami nép, valamint kambodzsa és laosz népei ellen irányuló agresszív akcióit, a proletárinternationalizmus szellemében továbbra is megadnak minden támogatást a vietnami népnek és indokina más népeinek igazságos és hősiességű harcához.

/folyt.köv./
15.02/e

- 29 -

NA 1535

bb. 38. /közlemény...2.folyt./

a felek nagy nyugtalansággal figyelik a közel-keleti helyzet alakulását. a békét és az igazságos rendezést e térségben a biztonsági tanács 1967. november 22-i határozatának következetes végrehajtásával lehet elérni. a felek nagyra becsülik az egyesült arab köztársaságnak más arab országok által is támogatott békés kezdeményezését, amely pozitívan befolyásolhatja a válság politikai rendezésére irányuló törekvéseket. ugyanakkor elítélik izrael folytatódó agresszióját, valamint a nemrég megindult tárgyalások szabotálását.

a felek ismét megerősítették elhatározásukat, hogy a két ország szorosan együttműködik a közös célok, a nemzetközi biztonság és a béke érdekében a nemzetközi fórumokon, különösen az ENSZ-ben. a két külügyminisztérium céltudatosan koordinálja a jelentősebb kérdésekben külpolitikai lépéseit.

Jan Marko-nak, a csehszlovák szocialista köztársaság külügyminiszterének látogatását, fogadtatását, minden tárgyalását és megbeszélését a testvéri barátság, a nyitottság és a teljes egyetértés légkörében vette körül.

Jan Marko, a csehszlovák szocialista köztársaság külügyminisztere csehszlovákiai látogatásra hívta meg Péter Jánost, a magyar népköztársaság külügyminiszterét, aki a meghívást örömmel elfogadta. /mti/

40. csak a minőség javítása és a választék bővítése vehet véget a „cipőháborúnak,,

vid/kz tné kcs bs

1970. szeptember 18.

csak a minőség javítása és a választék bővítése vehet véget a már évek óta dúló „cipőháborúnak,, - hangsúlyozták a bőripari tudományos egyesület és a carbon könnyűipari vállalat rendezésében csütörtökön, pénteken komlón lezajlott országos tanácskozáson. több mint 30 helyiipari és szövetkezeti üzem kétszáz szakembere vitatta meg ezuttal az ezzel összefüggő kérdéseket. a tanácskozás színhelyül nem véletlenül választották Komlót. tavaly nagy vita kerekedett az ott működő carbon könnyűipari vállalat és a békés megyei kereskedelmi vállalat között minőségi kifogások miatt. a komlóiaknak használt a kritika. a 700 főt foglalkoztató komlói cipőüzem egy év alatt olyan nagymértékben javította a minőséget és a választékot, ami országos példa lehet. a tanácskozás résztvevői alaposan tanulmányozták a komlói módszereket s ennek nagy jelentősége lehet, mert a tanácsai és a szövetkezeti ipari üzemek jelenleg már évente mintegy 10 millió pár cipőt készítenek, ami gyakorlatilag azt jelenti hogy az ország cipőtermelésének nem kevesebb, mint 30 százalékát állítják elő. /mti/

15.05/kcs

-30-

NA 1540

bb. 39. fő feladat a szakmunkásutánpótlás nevelése, a nők ezakképzettségének fokozása - tájékoztató a vasas szakszervezetben

t sz/mm sl kcs bs

1970. szeptember 18.

a vasiparban is népes réteget képviselő nődolgozók és fiatalok helyzetéről tájékoztatta pénteken az újságírókat méhes Lajos, a vas-, fém- és villamosenergiaipari dolgozók szakszervezetének főtájtára.

elmondotta, hogy a vasiparban a nődolgozók száma meghaladja a 180 ezret, 100 ezerrel több nőt foglalkoztatnak, mint 10 évvel korábban. a legmagasabb, több mint 50 százalék a nők aránya a hűtőtechnikai és vákuumtechnikai iparban, egyébként a vasipar egészében a nők a munkástlétszám mintegy 35 százalékát képezik. 72 százalékuk fizikai munkás, a többiek pedig adminisztratív beosztásokban dolgoznak. a nők 85-90 százaléka képesítés nélkül került az üzemekbe és túlnyomó részük betanított, vagy segédmunkás, a szakmunkások aránya mindössze 5,5-6 százalék. a nők átlagbére még mindig alacsonyabb, mint a férfiaké, noha az utóbbi időben e téren tapasztalható lassu javulás. a szakszervezetek legfontosabb feladatai közé sorolta a nők igazságosabb bérezésének megvalósítását és szakképzettségük fokozását, a vállalatok figyelmét felhívták arra, hogy a családanyákat még esetleg munkaidőben is vonják be a szakmunkás és továbbképző tanfolyamokba és ahol lehetséges, a nagy családokat fokozatosan mentesítsék az éjszakai munka alól. az a törekvés, hogy a munkában, a vezetésben, a társadalmi életben nagyobb megbecsülést kapjanak a nők a vasiparban is. helyzetük javítására legutóbbi ülésén több határozatot hozott a szakszervezet központi vezetősége. s most az a feladat, hogy e határozatok megvalósuljanak.

miel a nők és a fiatalok helyzetének javítása sok vonatkozásban összefügg, a szakszervezet együttesen foglalkozott e kérdéssel. a vasipari dolgozók 40 százaléka tartozik a fiatal korosztályhoz. elsődlegesnek tekinti a szakszervezet az utánpótlás nevelését és a fiatalok segítségét a pályaválasztásban, s abban, hogy beilleszkedjenek az üzemi kollektívába. a főtájtár hangsúlyozta, hogy a vasiparban dolgozó 174 ezer fiatal üzemi munkás és több mint 52 ezer szakmunkástanuló érdekvédelmét, ha sajátosan is, de a dolgozók összességének érdekeivel összhangban kell megoldani. /mti/

15.10/kcs

-31-

NA 1545

bb 41. rendőrségi hírek

i zsu/zsu bh bs

1970. szeptember 18.

nyírbátorban biztosítás nélkül dolgozott egy hat méter magas betonoszlopon erdei jános 42 éves villanyszerelő, lezuhant és olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. vizsgálat indult a felelősség megállapítására.

x x x

a balatonszepezdi tsz pinceépítkezésénél munkaközben leesett egy létraállványról és a helyszíne meghalt biber kálmán 61 éves tsz tag. a baleset ügyében vizsgálat indult.

x x x

a vas megyei bajánsenye község határában figyelmetlenül kezelt egy erőgépet koltai ferenc 45 éves traktorvezető, a silókombájn szerkezete elkapta avas gyula 61 éves kombájnkezelőt, aki a helyszínen meghalt. a rendőrség koltai ferencet őrizetbe vte.

x x x

kecskeméten szabálytalanul kanyarodott az igari lenin tsz pótkocsis vontatójával bognár ferenc 51 éves vontatóvezető és elütötte gesztesi ferenc 38 éves római katolikus lelkészt, aki szabályosan haladt segédmotorkegypárjával. a baleset következtében a lelkész olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházban meghalt. a rendőrség bognárt előzetes letartóztatásba helyezte.

x x x

duakeszi községben egy lovaskocsival szabálytalanul kanyarodott pergél józsef 37 éves fogatos, s hirtelen fékezésre kényszerítette martz jános 18 éves postai alkalmazottat, aki ennek következtében motorkegypárjával felborult, s olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. a rendőrség pergélt előzetes letartóztatásba helyezte.

x x x

mátraszele község határában szabálytalanul előzött motorkegypárjával tóth imre 25 éves segédmunkás, összeütközött egy teherautóval és olyan súlyosan megsérült, hogy a kórházban meghalt.

x x x

/folyt. köv./

- 32 -

15.10 bh

NA 16²⁵

bb 41./rendőrségi hírek... folyt./ bh

egerben ittasan, figyelmetlenül lépett az uttestre tóth józsef 45 éves fuvaros és egy autóbusz halálragázta.

x x x

kecskemét határában nem a látási és utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette - jogositvány nélkül - motorkegypárját nyitrai béta 18 éves segédmunkás. a járművet hirtelen fékezett, felborult és egy szabályosan haladó teherautó elütötte. a baleset következtében a motorkegypár utasa, tolvajlásztó 19 éves gyári munkás a helyszínen meghalt, a motor vezetőjét súlyos sérüléssel vitték kórházba. a baleset ügyében eljárás indult.

x x x

ittasan, jogositvány nélkül vezette motorkegypárját piller józsef 25 éves tsz-tag és a bácsalmási petőfi tsz területén nekiütközött egy vontatónak. a motorkegypár utasa, herbut jános 28 éves rakodó munkás olajsúlyos sérülést szenvedett, hogy a mentőautóban meghalt, piller józsefet életveszélyes sérüléssel vitték kórházba. a baleset ügyében eljárás indult./mti/

bb 42. együttesen negyvennyolc és fél évi szabadságvesztést kapott a 11 tagú kiskundorozsmai galéri

vid kz bh bs

1970. szeptember 18.

a szegedi járásbíróóság pénteken hirdetett ítéletet a 11 tagú kiskundorozsmai galéri ügyében. hét fiatalkorú és négy 19-21 éves vádlottat a bíróság többek által, azonos alkatommal elkövetett erőszakos nemű közönség illetve annak kísérete miatt összesen negyvennyolc és fél évi szabadságvesztésre ítélte.

az első rendű vádlottat, d. lásztót 8 évi szabadságvesztésre, a másodrendű h. tivadart 7 és fél évi szabadságvesztésre ítélték. rajtuk kívül még öt fiatalkorúra szabtak ki hosszabb, rövidebb időre szóló börtönbüntetést. a 8-11 rendű felnött vádlottak büntetése is szigorú. dobó ferenc 2 évi, vidéki ferenc 3 évi, mánta dezső 6 évi, nagy mihály 4 és fél évi szabadságvesztés büntetést kapott. a vádlottakat több évre eltiltották a közügyek gyakorlásától is.

az ügyész az ítéletet tudomásul vette. a vádlottak egy része enyhítésért fellebbezett, többen közülük pedig három nap gondolkodási időt kértek./mti/

- 33 -

15.25 bh

NA 16²⁵

bb 43. előadások a korszerű távközlési berendezésekről

t sz/gg sl b bs

1970. szeptember 18.

pénteken a technika házában a budapesti francia műszaki és tudományos tájékoztatási központ, a híradástechnikai tudományos egyesület, a neuman jános számítógéptudományi társaság és a közlekedéstudományi egyesület közreműködésével a francia thomson-csf. cég szakemberei előadásokat tartottak a korszerű távközlési berendezésekről és az információ szerzésénél, továbbításánál alkalmazható számítógép-rendszerekről. az előadások egyike azzal is foglalkozott, hogyan használhatók fel a távközlő berendezések és a számítógépek a vasuti közlekedés ellenőrzésében./mti/

-. -

bb 44. jubileumi kiállítás tatán

vid kz bh bs

1970. szeptember 18.

jubileumi kiállítást nyitott pénteken a képcsarnok vállalat tatán, a komárom megyei művelődési központban. a hazánk felszabadulásának 25. és lenin születése 100. évfordulójának tiszteletére rendezett tárlaton közönség elé került olajfestmények, rézkarcok, plakettek és szobrok a negyedszázados fejlődést és lenin életét, munkásságát reprezentálják. a kiállítás anyagát más vidéki városokban is bemutatják./mti/

-. -

bb 45. társas-villanegyed épül a mecsek oldalában

vid kz/tné bh bs

1970. szeptember 18.

jóváhagyták a mecsek-nyugat elnevezésű új lakónegyed módosított, részletes rendezési tervét a pécsi városi tanács végrehajtó bizottságának pénteki ülésén. a mecsek lejtőjén nagyon szép környezetben 1700 lakás kap majd helyet, az ésszerűbb elhelyezés folytán négyszázzal több, mint ahogy korábban számították. erre a területre elősorban magánérdekből épülő társasvillákat emelnek. az építkezést 1972-ben kezdik. addig megtörténik az előkészítés a tereprendezés. határozatot hozott a végrehajtóbizottság arra is, hogy közvetett módon - gyűttesen mintegy 100 millió forinttal - hozzájárul a baranya megyei építőipari vállalat által kialakítandó évi 2300 lakás kapacitású korszerű házgyár kivitelezéséhez. vállalta például 1975 végére megoldja a házgyár területének alapközművesítését. e célra mintegy 80 millió forintot költenek. ugyanakkor 10 esztendőre felmentik az építőipari vállalatot a telekhasználati díjtól is, ami további 23.5 millió forint tanácsai hozzájárulást jelent./mti/

-. -

- 34 -

15.35 bh

NA 16³⁵

bb 46. előkészítő tanfolyam az elte-n

tné zs bh bs

1970. szeptember 18.

előkészítő tanfolyamot indít az ötvös loránd tudományegyetem természettudományi kara azok részére, akik az 1971. és 1972. tanévre kénik felvételüket. a tanfolyamok a következő felvételi tárgyakból készítenek elő: matematika, fizika, kémia, biológia. részvételi díj 450 forint. jelentkezési határidő: 1970. október 31. a szükséges nyomtatványok az egyetem dékáni hivatalában kaphatók./mti/

-. -

bb 47. befejeződött a textilipari műszaki konferencia előadás-sorozata

t sz/gg sl bh bs

1970. szeptember 18.

pénteken véget ért a textilipari műszaki tudományos egyesület 18. konferenciájának hivatalos szakmai programja. a plenáris ülés két bevezető előadása után nyolc szakcsoportban 55 előadás hangzott el. a konferencia 800 hazai és csaknem 200 külföldi textilipari szakember tapasztalatcseréje volt.

több előadás foglalkozott az új technológiák alkalmazásával, a korszerű szövet- és kelmeképzési módszerekkel, a nemszövőtt textiliák előállításával, valamint az újonnan kikísérletezett szintetikus szálak felhasználásával. előadások hangzottak el a textiliparban alkalmazott újabb gépi berendezésekről és az azokhoz kapcsolódó új eljárásokról, mint például a csehszlovák szabdalom alapján gyártott és a miskolci fonóházban már kísérletképpen működő orsó nélküli fonógépekről. ismertették a nyomdatechnikához hasonló sokszínű rotációs textilnyomást is. a gyártmányfejlesztéssel foglalkozó előadások hangsúlyozták az új, nemeskikészítési eljárások, a gyűrődésgátló, lángálló és más kikészítések elterjesztésének szükségességét. változatlanul mind nagyobb teret hódít a kötszövő ipar, amelynek új technológiáiról szintén több előadás hangzott el.

a szakmai program lezárása után a konferencia résztvevői folytatják az előadásokon kívüli, kötetlen találkozókat, klubnapokat. megtekintik a metrimpex-nek a konferencia alkalmából az okisz bemutatótermében rendezett textil-műszer kiállítását./mti/

-. -

- 35 -

15.45 bh

NA 1540

bb 48. a hungarotex és a japán c. itoh keretmegállapodása magyar ruházati cikkek exportjára

t sz/gg szb sl

1970. szeptember 18.

pénteken elutazott budapestről az egyik legnagyobb japán kereskedőház, a c. itoh 16 tagú delegációja, amely néhány napos budapesti tartózkodása során a hungarotex külkereskedelmi vállalat képviselőivel tárgyalt japán textilnyersanyagok, szintetikus szálak, esetleg kész termékek szállításáról és magyar ruházati cikkek vásárlásáról. a tárgyalások befejeztével keretszerződést írtak alá, amely lehetővé teszi, hogy a japán cég a jövő évben 750 000 dollár értékben vásároljon a hungarotex-től textiliákat, főként ruházati cikkeket. számításba jöhetnek a vásárlásnál női ruhák, kötények, kötött áruk és len háztartási textiliák, a c. itoh már korábban is vásárolt magyar árukat, az 1970-re szóló keretmegállapodás azonban mindössze 350 000 dolláros exportot tett lehetővé. /mti/

--

bb 49. a magyar irodalom félezer éves története angol nyelven - emlékéremmel tüntették ki a szerzőt

t fe/mné szb zs

1970. szeptember 18.

a magyar irodalom 1450-1945-ig terjedő korszakát, bibliográfiai és életrajzi feldolgozását tartalmazza az a 800 oldalas kötet, amely albert tezla-nak, a minneszotai egyetem prfeosszorának tollából jelent meg az egyik legnagyobb angolszász kiadónál, a howard univrsity pressnél.

pénteken dr. rosta endre, a kki elnöke ünnepélyes keretek között nyújtotta át a kki emlékérmét tezla professzornak, a magyar irodalom népszerűsítése terén szerzett érdemeiért, egész életművéért. üdvözlő szavaiban a többi között kiemelte: a professzor tudományos és irodalmi munkásságát annak szentelte és szenteli, hogy magyarország gazdag, sajátos irodalmát feldolgozza, értékelje és hozzáférhetővé tegye az angolszász irodalomban.

az ünnepélyes aktusnál jelen volt a külügyminisztérium képviselője, továbbá a magyar irodalomtudomány és kultúra több neves személyisége. /mti/

--

16.20/szb

-36-

NA 1645

bb 50. az ndk kulturálisügyi miniszterének látogatása komárom megyében

vid-kz szb bs

1970. szeptember 18.

klaus gysi, a német demokratikus köztársaság kulturálisügyi minisztere pénteken komárom megyébe látogatott. a megyei tanács vezetőinek társaságában két kulturális intézmény munkájával ismerkedett meg. először tatabányán a józsef attila megyei könyvtárba - amely az ország egyik legkorszerűbb ilyen létesítménye - látogatott, majd tatán, a nemrég épített megyei művelődési központ sokrétű, színes munkájával ismerkedett meg. /mti/

--

bb 51. a mezőgazdasági vásár pénteki eseményei

t jf-kf/kf szb sl

1970. szeptember 18.

pénteken, a mezőgazdasági vásár finisében, ismét 50 000-en látogatták a kiállítást.

délelőtt a kutatási pavilonban dr. sárkány, pál, a mezőgazdasági könyvkiadó igazgatója tájékoztatta a szakembereket a rendelkezésükre álló mezőgazdasági könyvujdonságokról. a kiállításon a hazaiakon kívül a szocialista országokból 15, a tőkés országokból 26 könyvkiadó állította ki többszáz legsikeresebb szakkönyvét. a külföldi könyvek a vásárlátogató szakemberek körében is sikert arattak, több mint 250 000 forintért vásároltak belőlük.

délután a felsőtiszai erdő- és fafeldolgozó gazdaság igazgatója, termann istván sajtótájékoztatót ismertette a vállalat munkáját. elmondotta egyebek között, hogy a kiállításon aranyéremmel kitüntetett új termékekből, az akácparkettából az idén 80-100 lakás padlózatához elegendőt, mintegy 5 000 négyzetméternyit gyártanak. kétszázhatvan millió forintos költséggel vásárosnaményben új üzem építettek a kiállításon is bemutatott faforgácslap gyártására. a próbaüzem alatt levő gyár a jövő évtől már teljes kapacitással, három műszakban évi 100 millió forint értékű butortermel.

a művelődési pavilonban borsod megye napját rendezték meg pénteken. a megye képző- és diszitőművészeti szakköreinek alkotásaiból nyitottak kiállítást, filmekben mutatták be a megye életét, a pavilon előtt és a szabadtéri színpadon pedig a megye neves népiegyüttesei, zenekarai szórakoztatták a látogatókat. /mti/

--

16.25/szb

-37-

NA 1645

bb 52. „vendégül lát borsod,,

vid-kz/tné szb bs

1970. szeptember 18.

dr. sághy vilmos, a belkereskedelmi miniszter első helyettese nyitotta meg pénteken miskolcon a megyei tanács székházának dísztermében a „vendégül lát borsod,, rendezvénysorozatát. a megnyitó ünnepségen részt vett dr. bognár ferenc, a borsod megyei pártbizottság első titkára és dr. ladányi józsef, a megyei tanács vb elnöke is. a miniszterhelyettes megnyitó beszédében idegenforgalmi szempontból nagy jelentőségűnek mondotta a gasztronómiai hagyományok ápolását. a sablonostól eltérő tájjellegű ételeknek nagy szerepe lehet a vendégforgalom alakulásában.

a „vendégül lát borsod,, első rendezvényeként az avas szálló éttermében nagyszabású hidegtál és cukrászati kiállítás nyílt. ezen jugoszláv, továbbá kelet-szlovákiai és ndk-beli szakácsok, illetve cukrászok is bemutatták készítményeiket. /mti/

--

bb 53. diplomakiosztó ünnepség a műszaki egyetemen

t gy/gg zs bh bs

1970. szeptember 18.

diplomakiosztó ünnepséget tartottak pénteken a műszaki egyetem dísztermében: dr. halász ottó dékán üdvözölte a megjelenteket, majd átnyújtotta a diplomát az építőmérnöki kar idén végzett 259 hallgatójának. vajda zoltán, a közlekedéstudományi egyesület főtitkára 13 kimagaslóan jó diplomamunka tulajdonosának nyújtotta át az oklevelet. az építőipari tudományos egyesület nevében pedig gabos györgy főtitkár adta át a jutalmat négy diplomás fiatalnak. végül négy ifjú építőmérnököt - akik jelentősen kivették részüket az árvízvédelmi munkákból - jutalmaztak meg az országos vízügyi hivatal árvízvédelmi emlékérmével.

az ünnepségen jelen volt dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke is. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe!

fe/gg zs bh bs

1970. szeptember 18.

a mai bb 38. sz. hírünk: /közlemény jan markonak, a cseh-szlovák szocialista köztársaság külügyminiszterének magyarországi látogatásáról első folytatása első bek. hatodik sora helyesen így hangzik:

... barátságát, mindkét ország érdeke, hogy az élet minden területén feltárják a kölcsönösen előnyös együttműködés szélesítésének lehetőségeit. ezzel egyúttal hozzájáruljanak a szocialista országok egységének szilárdításához,, a szöveg a továbbiakban változatlan. /mti/

--

- 38 -

16.10 bh

M 165

bb. 54. e m b a r g o 19.00 h-ig

timár mátyás olaszországba utazik

k/sl/rj bs

1970. szeptember 18.

mario zagari olasz külkereskedelmi miniszter meghívására timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese hivatalos látogatásra a közeljövőben olaszországba utazik. /mti/

--

bb. 55. mosonyi mihály emlékűnnepségek ausztriában

i/fe/rj zs

1970. szeptember 18.

mosonyi mihályról, az ausztriai frauenkircheben született magyar zeneszerző halálának 100. évfordulójáról emlékeznek meg. az osztrák kormány meghívására szombaton eisenstadtban a magyar állami hangversenyzenekar koncertet ad mosonyi mihály műveiből. a hangversenyt sulyok tamás vezényli, s közreműködnek nemes katalin zongoraművész és csajbók terézia dalénekes. vasárnap a szerző szülőfalujában a tátrai vonósnégyes lép a közönség elé. hangversenyükön közreműködik mauthner anna és szilvásy lászló mindkét koncert bevezetőjét bónis ferenc zenetörténész - mosonyi mihály életművének kutatója - tartja. /mti/

--

bb 58. halálos szerencsétlenség zalaegerszeg-bazitán

vid/fm bzs

bs

1970. szeptember 18.

pénteken délelőtt halálos kimenetelű szerencsétlenség történt a zalaegerszeg-bazitai tv-erősítőtorny építkezésén. az antennatartó acélszerkezet beemelésének utolsó fázisán dolgoztak 55 méter magasságban a zalaegerszegi vas- és fémipari ktsz dolgozói emelés közben a csigasor jobboldali lánc elszakadt, s a vasállványzat fő tartópillére a mélybe zuhant, magával sodorva a torony fazsaluzatát. az állványzaton álló bánfalvi péter 39 éves művezető is lezuhant, s a zsaluzat agyonsújtotta. kránicz péter 23 éves lakatos az acélszerkezet alá szorult; a mentési munkálatokat megkezdték. két munkás maradt fenn a torony tetején, mivel a belső feljárt tönkrement. megmentésükre kivonult a katonaság, tűzoltóság, és helikoptert is igénybe vettek. a munkások közül molnár józsef megsérült. pénteken délután a mentési munkálatok még folytak. a baleset körülményeinek tisztázására vizsgálatot indítottak. /mti/

--

16.43/bzs

- 39 -

M 165

bb. 57. a x. kongresszus irányelveit tárgyalta a magyar nők országos tanácsa

t/ms/rj zs bs

1970. szeptember 18.

a magyar nők országos tanácsa pénteken az országház vadásztermében erdei Lászlónénak, a nőtanács elnökének bevezető előadása alapján megvitatta az mszmp x kongresszusának irányelveit. az ülésen résztvett és felszólalt jakab sándor, a központi bizottság osztályvezetője is.

a tanácskozáson az országos nőtanács tagjain kívül résztvettek a különböző társadalmi szervezetek - a hazafias népfront, a szot, a vöröskereszt és a tot - nőbizottságainak képviselői is.

a felszólalók tolmácsolták a nőbizottságokban az irányelvről országszerte folytatott eszmecsereket, megbeszélések tapasztalatait, a nők állásfoglalását, véleményét. a tanácsülés a nőtársadalom fórumaként egyetértését nyilvánította az irányelvekkel és számos értékes gondolattal, javaslattal és kezdeményezéssel gazdagította a dokumentum vitáját. /mti/

--

bb. 56. mezőgazdasági ujitók és feltalálók tanácskozása

t/sl/rj bs

1970. szeptember 18.

pénteken a medosz székházában tanácskozást tartottak a mezőgazdaság, az erdőszet és a vízgazdálkodás legkiválóbb ujitói és feltalálói. a konferencián dr. dobi ferenc, a medosz titkára, majd dr. gergely istván mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes elemezte az ujitómozgalom eredményeit, tendenciáit. a miniszterhelyettes elmondotta, hogy a legutóbbi öt évben 30 000 ujitást nyújtottak be az élelmiszergazdaság dolgozói, ebből több mint 15.000-et a gyakorlatban is hasznosítottak. a haszon megközelíti a 400 millió forintot. az ujitókat és feltalálókat 27 millió forinttal díjazták alkotásukért.

/folyt.köv./

16.53 rj

- 40 -

NA 1720

bb. 56. /mezőgazdasági ujitók.... 1. folyt./rj

számos nemzetközi jelentőségű találmány is született az utóbbi években, például a májmétely elleni szer, amelynek igen nagy a gyógyászati jelentősége, ugyanakkor évi 8 millió forint gyógyszer alapanyag megtakarítását teszi lehetővé. nagyjelentőségű az ujitásként bevezetett hungaria viratol nevű gyomirtó-szer is, amely 27 millió forint megtakarításhoz segítette a népgazdaságot. igen hasznosaknak bizonyultak az új háztáji kiscgépek is.

az ujitók és feltalálók alkotókedve azonban a legutóbbi egy-két évben lényegesen lanyhult, a benyújtott, elfogadott és bevezetett ujitások száma, azok gazdasági eredménye egyaránt csökkent. az ujitások számának csökkenésében minden bizonnyal közrejátszott, hogy a gazdasági reform bevezetése óta csak a valóban értékes, a gazdasági eredményeket növelő, alkotásoknak van létjogosultságuk. a mozgalom fejlődését azonban egyéb okok is akadályozzák. sokan azért tartózkodnak ujitások beadásától, mert anyagi elismerésük a vállalat illetékeseinek szubjektív megítélésétől függ, jutalmazásukra, díjazásukra nincs jogi garancia. hatékonyabb felvilágosító munkára van tehát szükség, mert az új mechanizmus ösztönző rendszerében valójában mind az ujitónak, mind a vállalatnak érdeke a kezdeményezés és annak felkarolása. a hasznos ujitás eredményei ugyanis esetleg hosszú évekig növelik a részesedési és a fejlesztési alapot, ami az egyénnek is és a vállalati kollektívának is nagyobb jövedelmet biztosít.

mivel az ujitási rendelet a termelőszövetkezetekre nem vonatkozik, a minisztérium más illetékes szervekkel közös irányelveket bocsátott ki a tsz-k ujitási ügyeinek intézésére. ennek eredményei azonban igen kicsinyek. a miniszterhelyettes hangsúlyozta; segíteni kell a termelőszövetkezeteket, hogy náluk is az állami vállalatokéhoz hasonló ujitási rendszer alakuljon ki. a tsz-ek ujitói nagyobb jövedelemhez juttathatják szövetkezeteiket, ha alkotásaikkal segítik javítani a talaj termőképességét, a talaj védelmét, ha elterjesztik az eke nélküli korszerű talajművelést, s közreműködnek termelőkeny új géprendszerek kialakításában. az állattenyésztő gazdaságokban különösen a komplex állattartó -telepek kiépítéséhez vehetik igénybe az ujitók ötleteit.

a beszámolót vita követte, majd a tanácskozás résztvevői együttesen megtekintették a mezőgazdasági kiállítást. /mti/

--

17.05 rj

- 41 -

NA 1725

bb. 59. a magyar szocialista munkáspárt

rj zs bs

1970. szeptember 18.

központi bizottsága táviratban üdvözölte az uruguayi kommunis-
ta pártot megalakulásának 50 évfordulója alkalmából. /mti/

--

bb 60. koszoruzás dr. merényi gusztáv vezérőrnagy sirjánál

k vt/gg zs bh bs

1970. szeptember 18.

születésének 75. évfordulója alkalmából pénteken dél-
után a farkasréti temetőben katonai tiszteletadással megkoszo-
ruzták dr. merényi gusztáv orvos-vezérőrnagy síremlékét, aki
a személyi kultusz idején elkövetett törvénysértéseknek esett
áldozatul. a honvédelmi minisztérium képviselőjében szűcs
lászló vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes, pesti endre
vezérőrnagy és dr. vámos lászló orvos-ezredes koszoruzott. ezt
követően dr. merényi gusztáv özvegye helyezte el a kegyelet
virágait, majd a gyáli uti kórház dolgozóinak képviselőjében
koszoruzták meg a síremléket. /mti/

--

bb 61. Losonczi pál látogatása a mezőgazdasági kiállításon -
az elnöki tanács elnökének nyilatkozata

t jf/gg sl bh la

1970. szeptember 18.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke pénteken cseterki
Lajosnak, az elnöki tanács titkárának társaságában felkereste
a mezőgazdasági kiállítást. a vendégeket dr. sós gábor, a mező-
gazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese és szöke
mátyás, a kiállítás igazgatója kalauzolta.

a látogatás után az elnöki tanács elnöke a következőkben
összegezte tapasztalatait az mti munkatársának adott nyilat-
kozatában:

/folyt. köv./

- 42 -

17.15 bh

NA 1840

bb 61. /Losonczi ... 1. folyt./ bh

- a kiállítás egyik nagy érdeme, hogy tükrözi a magyar
mezőgazdaság fejlődését, bemutatja a lényegesebb eredményeket.
a mezőgazdasági termelés sikerei mellett a kiállításon az élelmi-
szer feldolgozás, az ipar is kiemelkedő szerepet kapott és így a
fogyasztók, a vásárlók jól lemérhetik a hazai élelmiszer-
gazdaság egészének jelenlegi színvonalát és a fejlődés fontosabb irány-
iról is tájékozódhatnak.

- ami a részleteket illeti: a gazdaságok vezetői gyakran
hangoztatják - itt a kiállításon is - hogy kevés a mezőgazdasági
gép, a választék és a minőség sem kielégítő. a megrendelők tehát
sokszor elégedetlenek. a kiállítás bemutatja a különböző korszerű
tipusokat, tény azonban, hogy ennél is többre van szükség, még
többet kell tenni a gépesítés színvonalának növelésére. különösen
áll ez az őszi betakarításhoz szükséges berendezésekre és a kerté-
szeti gépekre.

az állattenyésztés gazdag bemutatója azt reprezentálja,
hogy ez az ágazat mélyreható változásokon ment át. megjavult a
szarvasmarha állomány, elterjedt a hus jellegű sertés, az intenzív
baromfifajták is megjavították a termelési eredményeket, ami jól
lemérhető az egyenletesebb piaci baromfi- és tojás kínálatnál.

a feldolgozott mezőgazdasági termékek választéka és minő-
sége tovább javul - ezt a kiállítás anyaga is igazolja. meggyőző-
dtem arról, hogy egyre több termelőüzem, mint feldolgozó is jelent-
kezik árujával, ami végső soron megjavítja a belkereskedelmi ki-
nálatot is. a kedvező tapasztalatok további fejlődésre serkentenek,
biztatni kell a termelőket arra, hogy az élelmiszerfeldolgozásból
még fokozottabban vegyék ki részüket és a városok mellett az
eddiginél többet adjanak a vidék ellátására is.

azzal kapcsolatban, hogy a vásárlók érdeklődése egyre
inkább a biológiailag értékesebb termékek felé tolódik el, Losonczi
pál elmondotta: az árpolitika függvénye is, hogy az érdeklődés mi-
lyen mértékben fokozódik a tej és a tejtermékek, valamint a zöldség-
gyümölcsfélék iránt. a jelenleg még meglevő gondok részben a for-
galmazás problémáival függnek össze. a zöldség- gyümölcsforgalma-
zás rendszere megváltoztatás alatt van, a forgalmazási hálózat a
termelők és fogyasztók szerve lesz, ami minden bizonnyal tovább
javítja a választékot és a minőséget. a tej- és a tejtermék el-
látás javulóban van, de még alacsony az egy főre eső fogyasztás.

a falusi lakosság életszínvonalának javulásáról így nyilat-
kozott: a falu dolgozói elérték a városi emberek jövedelmét.
szociális és kulturális téren azonban még jelentősek a különbsé-
gek. a következő időszak feladata lesz, hogy ezek a differenciák
közelítsék egymást és végleg kiegyenlítődjenek. /mti/

--

- 43 -

17.25 bh

NA 1740

bb 62. magyar-indiai kereskedelmi tárgyalások

1/sz/rj sl la

1970. szeptember 18.

pénteken indiai kereskedelmi küldöttség érkezett budapestre. a delegáció előkészíti az új hosszulejratu magyar-indiai kereskedelmi és fizetési megállapodást. a megállapodás aláírására november elején, az indiai külkereskedelmi miniszter magyarországi látogatásakor kerül sor.

x x x

a magyar és az indiai kereskedelemnek 1954 óta van szerződéses kapcsolata. a két ország külkereskedelme 1960-ban tért át a rupia-kliring elszámolásra. ugyanebben az évben jött létre az első hosszabb időszakra szóló kereskedelmi megállapodás, amely 1963-ig volt érvényben. ekkor írták alá az első öt évre szóló szerződést, amelynek érvénye 1968 végén járt volna le, de továbbí két évre, ez év december 31-ig meghosszabbították. ilyen módon a budapestre érkezett indiai delegáció a külkereskedelmi minisztériumban már a második magyar-indiai ötéves kereskedelmi és fizetési megállapodást készíti elő, s egyben - egyelőre három évre - megjelölik az árulistákat is. az árulisták módosításáról, kiegészítéséről évente tárgyalnak majd. /mti/

.-.

bb. 63. magyar kitüntetés finn közéleti személyiségeknek

1/tf/rj la

1970. szeptember 18.

„a népek barátságáért,, emlékéremmel tüntette ki az országos béketanács anna-liisa tieksot, finnország szocialis-ügyi miniszterét és jaakko numminen főiskolai tanácsost, volt oktatásügyi minisztert, akik a juliusban megrendezett magyar-finn barátsági hét során magyarországon járt 300 tagu finn küldöttség vezetői voltak. a kitüntetést és oklevelet helsinkiben római rudolf, a magyar népköztársaság finnországi nagykövete nyújtotta át bensőséges ünnepség keretében, amelyen résztvett a finn közélet sok magasrangú személyisége. /mti/

.-.

17.35 rj

- 44 -

NA 1750

bb 64. vita a kongresszusi irányelvekről - ülést tartott a kisz központi bizottsága

t pr/mm zs bh la

1970. szeptember 18.

az mszmp x. kongresszusának irányelveit vitatta meg pénteki ülésén a kisz központi bizottsága. a tanácskozáson - amelyen megjelent és felszólalt pullai árpád, az mszmp központi bizottságának titkára - dr. horváth istván, a kisz központi bizottságának első titkára tartott vitaindító előadást. utalt arra; a kisz kb megítéssel kötelességének tekinti, hogy a pártkongresszust előkészítő okmányokat megvitassa és állásfoglalását eljuttassa az mszmp központi bizottságához.

a dokumentumokat a kisz központi bizottsága elsősorban az ifjuság helyzete, a kisz feladatai és érdekei, valamint az mszmp központi bizottsága ifjúságpolitikai határozatának érvényesítése szempontjából értékelte. megállapította, hogy a kongresszusi irányelvek valóságosan elemzik az elmúlt időszak gazdasági, politikai, társadalmi és kulturális változásait. a pártkongresszus tézisei osztársadalmi programot fejeznek ki, ezért az ifjuság, a kisz is teljes egészében magáénak vallja, képviseli és kész aktívan segíteni célkitűzéseinek megvalósítását. a vitában felszólalók hangsúlyozták - fontos feladat, hogy az ifjúsággal, s mindenekelőtt a kisz-tagsággal megismertessék, megértessék a kongresszusi irányelvek jelentőségét.

végezetül illisz lászló, a kisz kb titkára szervezeti és személyi kérdésekről tartott tájékoztatót. /mti/

.-.

bb. 65. mély részvétellel elbucsúztatták noel h. field-et

t/hj/rj zs la

1970. szeptember 18.

pénteken a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonjában az egykori harcostársak, barátok, ismerősök és tisztelők népes serege mély részvétellel vett búcsút a budapesten elhunyt noel h. field-től, az amerikai nép hő fiától, a nemzetközi munkásmozgalom bátor harcosától. a vörös szemfödéllel, virágkoszorúkkal borított koporsónál az elhunyt feleségével együtt leróttá kegyeletét dr. ajtai miklós, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a minisztertanács elnökhelyettese, aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára, benke valéria, garai gábor, orbán lászló, óvári miklós, az mszmp központi bizottságának tagjai.

magyar kommunista harcostársai nevében garai gábor vett búcsút a nemzetközi munkásmozgalom kiemelkedő egyéniségétől, ismertette, hogy a gazdag amerikai családból származó noel h. field mint került egyre közelebb a forradalmi munkásmozgalomhoz.

/folyt.köv./

17.40 rj

- 45 -

NA 1830

bb. 65. / mély részvétellel... 1. folyt./rj

1925-ben az egyesült államok külügyminisztériumában kapott állást, s bár nagy jövő várt volna rá, kivált az usa szolgálatából, s tudását, erejét egyre inkább az imperializmus ellen, a kommunizmusért, a békéért folytatott harcnak szentelte. svájcban, a népszövetségben vállalt állást, majd spanyolországba ment és a köztársaság oldalán harcoló egységeknél a nemzetközi ellenőrzési bizottság titkáráként dolgozott.

a második világháború idején franciaországban és svájcban tevékenykedett, segítette, szervezte az európai antifasiszta ellenállást. 1949-ben a koncepciós perek során, hamis vádak alapján magyarországon bebörtönözték. életének legnehezebb évei ezek voltak, de akkor is példásan helytállt, rendíthetetlennek bizonyult. a rajta esett mérhetetlen igazságtalanság sem tudta eltéríteni a szocializmus, a kommunizmus eszméitől. noel field - minden megpróbáltatásban osztozó élettársával, herta field-del együtt - 1954-decemberében - kiszabadulása és rehabilitációja után - a magyar kormánytól kért és kapott menedékjogot, s hazánkban telepedett le. 1956 őszén, felismerve azokat az erőket, amelyek a személyi kultusz alatt elkövetett törvénytelen ségek jóvátétele címén a szocializmust támadták, felemelte szavát, a magyarországon felülkerekedett veszélyes törekvések ellen. s az 1956-os ellenforradalom utáni nehéz időszakban, a konszolidációért folytatott harcok szakaszában tevékeny részvevője volt a szocializmus munkájának. amíg egészsége engedte, dolgozott, segített, ahogy tudott, és nemcsak nekünk: a vietnami szabadságharcosok javára ajánlotta fel azokat az anyagi eszközöket, amelyeket szerény életmódja mellett nélkülözni tudott. az a vágya, hogy az amerikai haladó erők sorában elfoglalja a helyét, már nem teljesülhetett, de az utóbbi években az usa növekvő belső harcai igazolták szenvedélyes együttérzését, a másik amerikával, amelynek mindig hű fia volt. emlékéért minden biztonnyal megőrzi a kommunisták, a béke és a haladás hívei amerikában, mint ahogy megőrzi Európában is, különösképpen a szocialista magyarországon, amelynek sorával oly szorosan egybefonódott noel field élete.

vályi gábor, a kulturális kapcsolatok intézetének fősztályvezetője a barátok gyászát tolmácsolva így jellemezte noel field egyéniségét:

/folyt.köv./

17.47 rj

NA 1805

- 46 -

bb. 65. / mély részvétellel... 2. folyt./rj

- lelket vidító, légyszívű és érzékeny volt, amikor segíteni kellett másokon, s sziklakemény és következetes, amikor a kommunista meggyőződése mellett kellett kiállnia. megjárta a világ poklát, de a kísértések és az embertelenség özönében is mindvégig hű maradt az emberiséghez, a forradalomhoz. ismerte az élet mélységeit, az emberek gyarlóságát, mégsem vesztette el sohasem bizalmát a jövőben, a győzelemben. szerény volt, csendes és odaadó. szerette a természet szépségeit, a zenét és az irodalmat, de mindennekfelett szerette az embereket, a társadalmi haladásért harcoló amerikaiakat, az imperialista megszállók ellen küzdő vietnamiakat, tisztelte és becsülte második otthonának, magyarországnak a népét, az eszméhez hű forradalmár életé legyen számunkra példa és tanulság.

a hamvasztás előtti gyász-szertartás az internacionálé hangjaival ért véget. /mti/

..-

bb. 66. néphadseregünk korszerű szervezeti, technikai színvonalra emelkedett - az országgyűlés honvédelmi bizottságának ülése

t/vt/rj zs la

1970. szeptember 18.

az országgyűlés honvédelmi bizottsága - pap jános elnökléssel - pénteken ülést tartott a parlamentben. a tanácskozáson részt vett és felszólalt kállai gyula, az országgyűlés elnöke, dr. jávor ervin, az országos tervhivatal elnökhelyettese a pénzügyminisztérium, a honvédelmi minisztérium és a belügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. napirenden a népgazdaság negyedik ötéves tervéről szóló törvényjavaslat szerepelt, amelynek honvédelmi, illetve belügyi vonatkozásait tárgyalták meg a képviselők.

czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter tájékoztatta a bizottságot arról, hogyan fejlődött, milyen eredményeket ért el néphadseregünk a most záruló ötéves tervidőszakban és milyen további feladatok várnak megoldásra a következő években.

/folyt.köv./
18.17 rj

- 47 -

NA 1840

bb. 66. / néphadseregünk.... 1. folyt./rj

- a tapasztalatokat összegezve megállapítható - mondotta a miniszter - hogy néphadseregünk korszerű szervezeti és technikai színvonalra emelkedett, felzárkózott a testvéri szövetséges hadseregek színvonalára és képessé vált a ráháruló feladatok végrehajtására, az elmúlt öt esztendőben korszerűsítettük a csapatok szervezetét, bővítettük a már rendszeresített korszerű fegyver-típusok körét, a háromszor nyolc hónapos kiképzési rendszerre történt áttérés lehetővé tette, hogy a sorkatonák többsége szolgálatánk teljesítése idején a korábbinál magasabb színvonalat érjen el a kiképzésben, a jobb eredményekhez jelentősen hozzájárult a bevonult fiatalok magasabb iskolai végzettsége, s a katonai előképzés színvonalának javulása is. szólott a miniszter arról, hogy a tisztikar döntő többsége az elmúlt években jelentősen növelte katonai-szakmai, politikai ismereteit. - nagy erőfeszítéseket tettünk azért, hogy tisztjeink magasabb elméleti tudást szerezzenek, ma már a tisztikar jelentős részének felsőfokú végzettsége van, s úgy értékeljük, hogy a hivatásos állomány tagjai képesek maradéktalanul végrehajtani a rájuk háruló szakmai és politikai vezetési, kiképzési, nevelési feladatokat.

a következő tervidőszak feladatairól is részletesen beszélt a miniszter, ezek közül kiemelte, hogy nagy gondot fordítanak mind a sor-, mind a hivatásos állomány élet és munkakörülményeinek javítására, az elhelyezés kulturáltságának növelésére.

benkei andrás belügyminiszter egyebek közt arról tájékoztatta a bizottságot, hogy a harmadik ötéves terv időszakában a tárca rendelkezésére bocsátott anyagi eszközökből mód nyílt a személyi állomány egészségügyi -szociális ellátásának javítására, hangsúlyozta: az elmúlt öt esztendőben jelentősen előrehaladtunk a belügyi szervek híradástechnikai felszereltségében, a nagyarányú előrelépés ellenére a fokozatos, tervszerű fejlesztés a jövőben is szükséges, fontos feladatként jelölte meg a közbiztonság további szilárdítását, megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a korszerű bűnüldöző munka feltételeinek fokozott biztosítására, az állampolgárok ügyei intézésének gyorsítására, a személyi állomány munkakörülményeinek és elhelyezésének javítására, közölte a miniszter azt is, hogy a belügyminisztérium a negyedik ötéves terv időszakában jelentős összegeket szán az anyagi-technikai ellátottság javítására, hogy a belügyi dolgozók zavartalanul láthassák el szolgálati tennivalóikat.

/folyt.köv./
18.25 rj

M-1845

- 48 -

bb. 66. / néphadseregünk.... 2. folyt./rj

rámutatott: a harmadik ötéves terv lehetővé tette a tűzrendészeti eszközök jelentős korszerűsítését és mennyiségének növelését is, a következő években - különös tekintettel az ipari üzemek és létesítmények számának emelkedésére, továbbá a községi önkéntes, valamint az üzemi tűzoltóság működése hatékonyságának fokozására - a belügyminisztérium a megelőző és mentő rendészeti tevékenység további számottevő fejlesztését tervezi.

a tájékoztatókat követő vitában felszólt Kovács Antal, Bánóczi Gyula, Antalffy Jenő, és Nagy Richárd, a képviselők egyebek közt megállapították, hogy a harmadik ötéves terv időszakában tovább erősödött a hadsereg és a lakosság kapcsolata, amiben a honvédelmi bizottság időnként látogatásainak is szerepe van, e látogatások alkalmával tapasztalhatták, hogy - a katonai ismeretek mellett - évről-évre növekszik a hadseregben szolgáló fiatalok általános műveltsége és hasznos szakmai ismeretekre is szert tesznek, felvetődött a vitában az az igény, hogy az iskolákban a honvédelmi ismereteket oktató pedagógusokat az eddiginél alaposabban, sokoldalúbban készítsék fel erre a feladatra.

a bizottság a tájékoztatók és a vita alapján úgy döntött, hogy a honvédelmi, illetve a belügyi tárca negyedik ötéves terv-javaslatát elfogadja és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlja. /mti

..-

bb. 71. évadnyitó bemutató a miskolci nemzeti színházban

vid/rj kz la

1970. szeptember 18.

az új színiévad első bemutatóját pénteken este tartották meg a miskolci nemzeti színházban, Jurka László rendezésében Bródy Sándor: a tanítónő című színművét adták elő nagy sikerrel, a főbb szerepeket Balogh Zsuzsa, Somló Ferenc és Varga Gyula alakította, a díszleteket Gergely István, a jelmezeket Hruby Mária tervezte, Bródy Sándor színművét november 19-én az Egri Gárdonyi Géza színházban is bemutatják. /mti/

..-

bb. 72. nyugalomba vonult az ország első uttörő zenekarának karnagya

vid/rj fm la

1970. szeptember 18.

Dunaujvárosban 1954-ben Dobrik Zoltán karmester alapította meg az ország első uttörő zenekarát, amelyet mostani nyugdíjba vonulásáig tanított és vezényelt, az előbb fiukból és leányokból utóbb pedig csak leányokból álló zenekar sikerrel szerepelt külföldön is, és műsorát többször sugározta a rádió.

Dobrik Zoltán nyugalmába vonulása alkalmából pénteken a városi Kisz - bizottságon szeretettel köszöntötték a város ifjúsági vezetői. /mti/

18.35 rj

- 49 -

M-1850

bb 67. gy. molnár istván grafikusművész kiállítása a derkovits teremben

t gy/tné zs bh la

1970. szeptember 18.

gy. molnár istván grafikusművész 26 alkotását vonultatja fel a pénteken a derkovits teremben megrendezett kiállítás. dr. solymár istván, a magyar nemzeti galéria főigazgató-helyettese megnyitó beszédében méltatta gy. molnár istván sajátos művészetét.

a kiállítás szeptember 18-tól október 3-ig várja az érdeklődőket. a képekkel a tárlat látogatóin kívül megismerkedhetnek a tv nézők is: a tv galériája szeptember 24-én, csütörtökön „tűzi műsorára,, a derkovits terem legújabb művészi látnivalóit./mti/

bb 68. mayer mária textilművész és móga sándor ötvösművész kiállítása a paál lászló teremben

t gy/tné zs bh la

1970. szeptember 18.

első tárlata nyílt meg pénteken a paál lászló teremben mayer mária textilművésznek és móga sándor ötvösművésznek. a megnyitón záhony lujza művészettörténész mutatta be mayer mária szingazdag textil-falikepeit, függönyterveit, párnaterveit s a ragyogó selyemkermeket.

móga sándor ötvös művei közül ezuttal 63 alkotást láthatnak az érdeklődők. a modern lakás legújabb „kellékei,, a fali kompozíciók, díszdobozok, könyvborítók, s ötvösmunkák adják a bemutatkozó kiállítás anyagát. a kiállítás szeptember 18-tól október 3-ig tart nyitva./mti/

bb 69. rendőrségi hírek

i zsu/zsu bh la

1970. szeptember 18.

a xvii. kerületben a pesti ut 164. előtt figyelmetlenül lépett az uttestre géczy józsef 66 éves nyugdíjas, s egy személyautó elütötte. az idős férfi olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

körültekintés nélkül ment át az uttesten a xviii. kerületben a vöröshadsereg utja 176. előtt nagy dezsőné 77 éves nyugdíjas és egy személyautó elütötte. olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben a mentőautóban meghalt./mti/

18.35 bh

NA 18⁵⁰

- 50 -

p ó t l á s a bb. 50. sz. hírhez

/az ndk kulturálisügyi miniszterének látogatása komárom megyében/:

la/rj

klaus gysi, pénteken délután molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes társaságában megtekintette a 67. országos mezőgazdasági és ételmezésügyi kiállítás és vásárt. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 58. sz. m., halálos szerencsétlenség zalaegerszeg-bazitán,, című hírünk nyolcadik során ak végén szereplő név és életkor helyesen:

„kránicz v e n d e l 21 éves.....
/mti/

vbb. 72. kiállítás a szovjet építészet alkotásaiból

i/sb/rj la

1970. szeptember 18.

moszkva új, modern lakónegyedének néhány részlete, a kalinyin, a lenin és a béke sugárut nagy toronyházai, a kgst palota, az osztankinói tv-torony, leningrád jubileumi sportpalotája, krasznójarszk sport-stadionja, a jaltai szállodasor és a szovjet építészet számos más új alkotása sorakozik azokon a fényképeken, amelyekből magyar építőművészek szövetségének székházában pénteken nyílt kiállítás. a mai szovjet építészet kiállítását dr. pogány frigyos építész, a magyar építőművészek szövetségének elnökhelyettese nyitotta meg. az október 2-ig megtekinthető kiállítás jól tükrözi a szovjet építőművészek törekvéseit, a mai élet kövteményeihez igazodó és az új építészeti technológiákkal összhangban álló forma-megoldásokat. a lakótelepeknél például széles körben alkalmazzák az előregyártott paneleket és ezek variációiból állítják össze a házakat ötletes homlokzat-megoldásokkal. a szovjet építészek az új anyagok felhasználásánál, új technikai megoldásoknál is szívesen térnek vissza a gazdag népi jaltai szálloda bányájának fényképe például bemutatja a népművészeti motívumokat megőrzítő érdekes kerámia falburkolatot.

a kiállítást a szovjet és a magyar építőművészek szövetségének megállapodása alapján rendezték. /mti/

18.52 rj

NA 1930

- 51 -

bb. 73. újabb halálos áldozat a zalaegerszeg-bazitai tv-torony-
nál - helikopterrel hozták le a tetőn rekedt hét munkást

vid/rj fm la

1970. szeptember 18.

a zalaegerszeg-bazitai tv-torony építkezésénél pénteken dél-
előtt történt szerencsétlenség következtében kránicz vendel
21 éves lakatos is életét veszítette. a leszakadó többmázsás
acélszerkezet halálra sújtotta. a torony tetején rekedt
hét munkást katonai helikopterrel leszállították. közülük mol-
nár józsef 48 éves lakatos könnyebb sérülést szenvedett, és
rövid kórházi kezelés után társaival együtt hazatérhetett.

a vizsgálatot folytatják. /mti/

.-.

bb. 74. a negyedik ötéves terv végére minden nyolcadik család autó-
tulajdonos lesz - 17 milliárd forint a belkereskedelem fejleszté-
sére - bővülő külkereskedelmi áruforgalom - az országgyűlés kereske-
delmi bizottságának ülése

t/pr/rj zs la

1970. szeptember 18.

a következő öt esztendő legfőbb kereskedelempolitikai célki-
tűzésének kell tekinteni, hogy szélesedjék az áruválaszték,
javuljon a kereslet és a kínálat összhangja, folyamatos, bizton-
ságos legyen az ellátás - foglalt állást pénteki ülésén az or-
szággyűlés kereskedelmi bizottsága, megvitatva a népgazdaság
negyedik ötévs tervének kereskedelmi vonatkozásait. a dr. varga
jenő elnökletével megtartott tanácskozáson részt vett dr. beresz-
tőczy miklós, az országgyűlés alelnöke és drecin józsef, az or-
szágos tervhivatal elnökhelyettese.

elsőként keserü jánosné belkereskedelmi miniszterhelyettes
ismertette az áruellátás, illetve a belkereskedelmi fejlesztés
öt esztendő programjának főbb vonásait. rámutatott: 1971-1975
között a kiskereskedelmi áruforgalom a nemzeti jövedelem és a
lakosság fogyasztásának növekedési ütemét meghaladóan, 38-
40 százalékkal emelkedik. a terv realitásának feltétele, hogy
rövidüljön az áru útja, a fogyasztási cikkeket a kiskereskedel-
mi vállalatok közvetlenül a termelőtől igyekezzenek beszerezni.
a számítások szerint a következő öt esztendőben az iparcikk-fo-
gyasztás növekszik majd legdinamikusabban: 1975-re a családok
80 százaléka rendelkezik majd rádióval, televízióval, mosógéppel
és hűtőszekrényvel. a személyautók száma a tervidőszak végére
eléri a félmilliót, tehát minden nyolcadik család autótulajdonos
lesz.

/folyt.köv./
19.10 rj

- 52 -

MF 1935

bb. 74. / a negyedik ötéves... 1. folyt./rj

ami a kiskereskedelem áruimportját illeti: 1975-re a kiskeres-
kedelmi forgalom egyötöde határainkon túlról származó árucikk lesz.
a belkereskedelem fejlesztésére a negyedik ötéves tervben 17
milliárd forint jut - úgy tervezik, hogy főként a bolti kiske-
reskedelmet, a vendéglátást, a benzint, a fűtőolaj és az autó-
alkatrész-kereskedelmet bővítik. az üzlethálózat fejlesztésénél
a kulturált, korszerű kiszolgálást lehetővé tevő, gazdaságosan
üzemeltető nagyobb üzletek, áruházak kialakítására törekszenek.

a társadalmi termelés hatékonyságának, a népgazdaság ará-
nyos fejlődésének és egyensúlyának igen jelentős forrása a
nemzetközi gazdasági kapcsolatok dinamikus fejlődése - huzta
alá czeitler sándor külkereskedelmi miniszterhelyettes, a máso-
dik napirendi pont előadója, aki a negyedik ötéves tervet meg-
alapozó külkereskedelmi számításokról adott tájékoztatót. a ne-
gyedik ötéves terv külkereskedelmi előirányzatai - mondotta -
megalapozzák a gazdasági növekedés tervezett ütemét. a nemzet-
közi gazdasági kapcsolatok fejlesztése révén fokozódik részvételünk
a nemzetközi munkamegosztásban, hatékonyabbá válnak a nemzetközi
kapcsolatok. a külkereskedelmi áruforgalom bővülésének lényeges
feltétele a kivitel gazdaságosságának növelése, s az, hogy a
behozatal - a szükségletek kielégítése mellett - fokozódó sze-
repet töltsön be a belföldi piac versenyfeltételeinek alakításá-
ban. /ezt egyébként az export -támogatási rendszer és a vámpolitika
is elősegíti. / a következő öt esztendő nemzetközi gazdasági kap-
csolatainak kedvező alakulása elősegíti a népgazdaság kedvező szer-
kezeti változásait - elsősorban az árstruktúra módosulását a gaz-
daságos feltételekkel termelhető, értékesíthető cikkek javára.

a két előterjesztést követő vitában számos képviselő fejtette
ki véleményét. dr. révay zoltán hangsúlyozta - véleményéhez
a bizottság valamennyi tagja csatlakozott:

- hogy a népgazdaság negyedik ötéves tervéről szóló törvény-
javaslat gondos, megalapozott munka, s az abban foglaltak minden
bizonytal hozzájárulnak a népgazdaság egészséges fejlődéséhez.
a továbbiakban szóváltette, hogy sokhelyütt még hiányzik a vásárló
érdekeit szem előtt tartó kereskedői magatartás. biztos,
hogy kevesebb vevő hagyná el bosszankodva az üzleteket, ha
kulturáltabb lenne a kiszolgálás. a hiánycikkek sem okoznának annyi
bosszúságot ha - értékesebb iparcikkeknél - be lehetne vezetni
az ugynevezett előrendelést; a vevő kitöltene egy megrendelőlapot,
s az áru megérkezéskor automatikusan megkapná azt.

/folyt.köv./

19.12 rj

- 53 -

MF 1940

bb. 74. / a negyedik ötéves... 2. folyt./rj

Kerkaý andorné örömmel nyugtázta, hogy a kereskedelmi tanulók oktatására a következő öt esztendő alatt többet fordítanak, mint mostanáig talán összesen. Véleménye szerint azonban a tetemes summa még így is kevés, jó lenne az erre fordítandó összeget legalább egyötödével megtétegni; a fejér megyei tanács számításai szerint ugyanis a kereskedelmi tanulólétszám alig 50 százalékát elé-gíti majd ki a szükségletnek. javasolta, hogy létesítsenek székes-fehérvári kereskedelmi és vendéglátóipari szakiskolát.

hunyadi károly beszámolt arról: választókerületét járva azt tapasztalta, hogy aggódnak a közelmúltban közös tanácsúvá vált községek „kültagjának”, lakói, félnek, hogy háttérbe szorulnak a különböző beruházások elosztásánál. kérte: a kereskedelmi hálózat fejlesztésekor fokozott gondot vegyék figyelembe ezeknek a falvaknak az igényeit. elismeréssel szolt a tolna megyei áfész-ek gyakorlatáról: ezeknek a szövetkezeteknek a vezetői ugyanis sorra járják a kis falvak kereskedelmi egységeit, s a helyi gondokra az ott lakókkal együtt igyekeznek megoldást találni.

csikesz józsefné elmondotta, hogy a harmadik ötéves terv idején a főváros bolti kiskereskedelmének 20-22 százalékos növekedésével számoltak, s a tényleges „felváltás”, a tervezett kétszeresét is meghaladja. különösen az élelmiszerkereskedelemben romlott emiatt a kiszolgálás kulturáltsága, hiszen egy százalékos forgalom-növekedésre csupán 0,25 százalékos hálózatfejlesztés jutott. ma a budapesti élelmiszerkereskedelemben 5-6 ezer dolgozó hiányzik - hiu ábránd lenne esetleges létszámnövekedéssel számolni. az előrelépés feltétele: könnyíteni az eladók munkáját, gépesíteni a lehetséges munkafolyamatokat, s inkább előbb mind később, itt is át kellene térni a 44 órás munkahétre.

molnár józsef ugyancsak a szakmunkástanuló intézetek fejlesztéséért érvelt. elmondotta, hogy: jórészt elmaradott, kulturálatlan, korszerűtlen körülmények között oktatják a korszerű kereskedelem tudnivalóira a fiatalokat. szirmai jeno arra hívta fel a figyelmet, hogy a kereskedelemnek nem csupán a mennyiségi, hanem a választéki igények kielégítésére is törekednie kell. bátrabban kell rendelni, ne várják, hogy az ipar ösztönzés nélkül szállítja a legmegfelelőbb árut. irányítani kell a keresletet, fel kell kelteni a vásárlók igényét bizonyos cikkek iránt. igaz, ez bizonyos fokig kockázattal jár, ám ezt a kockázatot az ipar és a kereskedelem együtt vállalhatná. dr. novák pálné vásárlói tapasztalataira hivatkozott, amikor elmondotta, hogy a reprezentatív, nagy alapterületű üzletek tervei nem mindig a legjobbak, főként a szellőztetés megoldatlan. mráz tiber egyebek között a kereskedelem politikai vonatkozásairól szolt, mondván, hogy a legtöbb ember úgy méri le nép gazdaságunk fejlődését:

/folyt.köv./
19.18 rj

NA 1970

- 54 -

bb. 74. / a negyedik ötéves... 3 folyt./rj

megkapja-e, s utánajárkálás nélkül jut-e hozzá a kívánt áruhoz. kérte: fordítsanak nagyobb gondot az ipartelepek üzleteinek ellátására. geiszbühl mihály azt tette szóvá, hogy a külkereskedelmi forgalom tervezett fejlődési üteme elmarad a nemzeti jövedelmet „kitermelő”, más ágazatok fejlődéséhez mérten. utalt arra is, hogy az importból származó alapanyagok drágulása nagymértékben hat a hazai termelés alakulására.

a referátumokhoz - saját szakterületéről - kiegészítéseket fűzött bartolák mihály, a szövosz elnökhelyettese, gerebenics imre, a pénzügyminisztérium főosztályvezetője és dr. sós józsef, az országos tervehivatal osztályvezetője.

a tanácskozás dr. varga jeno zárszavával ért véget. /mti/

..-

bb 75. elutazott az ankarai küldöttség

hi tné bh la

1970. szeptember 18.

pénteken este elutazott budapestről az ekrem barlas főpolgármester vezetésével budapesten járt ankarai küldöttség. a vendégeket a ferihegyi repülőtéren sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke bucsuztatta. jelen volt ismail soysal, a török köztársaság magyarországi nagykövete. /mti/

..-

bb 76. új szereplők a ványa bácsi vigszínházi előadásán

t/szö/szö zs bh la

1970. szeptember 18.

pénteken este új szereplők mutatkoztak be a vigszínházban csehov: ványa bácsi című négyfelvonásos darabjában. az elmúlt évadban latinovits zoltán balesete miatt megváltoztatott szereposztás tulajdonképpen most valósult meg az eredeti rendezői elképzelésben. a címszerepet latinovits zoltán alakítja, szerebrjakov szerepét tomanek nándor, szonyát pedig pap éva és venczel vera felváltva játssza ezentúl. a péntek esti bemutaton pap évát láthatta a közönség.

rendező: horvai istván, a díszleteket szinte gábor, - a jelmezeket láng rudolf tervezte. /mti/

..-

19.30 bh

- 55 -

NA 1970

bb 77. dunaujvárosba érkezett constanta román testvérváros
küldöttsége

vid fm bh la

1970. szeptember 18.

dunaujváros román testvérvárosából, constantából pénteken
este - colciu virgil mérnöknek, a constantai városi tanács vég-
rehajtó bizottsága elnökhelyettesének vezetésével - háromtagu
küldöttség érkezett a dunaparti városba.

a városi tanácsházán dr. maróti jános, a végrehajtó bizott-
ság elnöke - a tanács vezetőinek társaságában -köszöntötte
a román vendégeket és tájékoztatta őket a husz esztendő város
fejlődéséről és továbbfejlesztésének terveiről. a delegáció
hat napot tölt dunaujvárosban, a vendégek és vendéglátók a
városépítés, városfejlesztés, továbbá az egészségügyi ellátás
kérdéseiről folytatnak megbeszélést./mti/

--

bb 78. időjárásjelentés

tr bh la

1970. szeptember 18.

a meteorológiai intézet jelenti, pénteken este:

kiránduló idő

várható időjárás szombat estig:

időnként kisebb felhősödés, ső nem valószínű. mérsékelt,
változó irányu szél. várható legmagasa b nappali hőmérséklet
szombaton 19-23 fok között./mti/

--

19.32 bh

- 56 -

Mr 1905

bb. 79. hazánkba érkezett a.h. boerma, a fao vezérigazgatója

t/rqjf/rj la

1970. szeptember 18.

a fao vii. európai regionális konferenciájának budapesti
ülésszakára pénteken hazánkba érkezett a.h. boerma, a fao
/az ensz ételmezési és mezőgazdasági szervezete/ vezérigazga-
tója. a vendéget a ferihegyi repülőtéren dr. dimény imre me-
zőgazdasági és ételmezésügyi miniszter és kazareczki kálmán
miniszterhelyettes, a fao magyar nemzeti bizottságának elnöke
fogadta.

a.h. boerma a ferihegyi repülőtéren az mti munkatársának
a következőket mondotta:

- a konferencián csaknem az összes európai tagországok kép-
viselői résztvesznek és az európai mezőgazdaságot érintő kér-
dések tárgyalják majd meg. munkájuk során figyelembe veszik,
hogy a kontinens mezőgazdaságának kérdéseit nem lehet anél-
kül elemezni, hogy figyelembe ne vegyék a világ egészének mező-
gazdaságát, mint „hátteret,,.

- a konferencia hozzájárulhat az európai tájegységek és az
országok közötti kapcsolatok elmélyüléséhez - mondotta. - bizom
abban, hogy az értekezlet nyomán a tudományos-műszaki tapaszt-
alatcsere méginkább elmélyül a tagországok között. a kelet-
európai országok a kapcsolatok kiszélesítésére törekcsenek
és a fao s magam személy szerint is ezen munkálkodunk. a mezőgazda-
ság műszaki kérdései mellett a közgazdasági problémákról is szó
esik majd. a kontinens mezőgazdasága előtt közös cél áll: el kell
érni, hogy ne halmozódjanak fel termékfeleslegek, a termékek pia-
cát is meg kell teremteni.

- a fao regionális konferenciáját első ízben rendezik szo-
cialista országban. remélem, hogy a konferencia nagyban elősegi-
ti majd az európai és egyuttal a világ mezőgazdaságának fejlődé-
sét./mti/

--

bb. 80. a fao

t/jf/rj la

1970. szeptember 18.

vii.európai regionális konferenciájának budapesti ülésszakára
dr. j. spiteri, ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi miniszter
vezetésével pénteken máltai küldöttség érkezett hazánkba. /mti/

--

20.33 rj

- 57 -

Mr 2052

bb. 81. tudományos tanácskozás a tuberkulózis elleni védőoltásról

t/ms/rj zs la

1970. szeptember 18.

az akadémia mikrobiológiai kutatócsoportja kétnapos tudományos ülésen foglalkozott a tuberkulózis elleni védőoltás és egyes, a tbc kórokozójával rokon baktériumfajták, mykobaktériumok kérdésével. a tanácskozáson megvitatták adr. weiszfeiler gyula akadémikus által kidolgozott t tuberkulózis elleni oltóanyag tulajdonságaira vonatkozóan hazánkban, valamint a szovjetunióban, bulgáriában és dániában folytatott újabb vizsgálatok eredményeit. az oltóanyagot, amely mint 115 számú törzs szerepel, a jelenleg is alkalmazott bcg vakcinával hasonlították össze. ezt megelőzően 1965-ben egy ugyancsak budapesten nemzetközi részvétellel megtartott konferencia javaslata alapján széleskörű kísérletekben vizsgálták. az újabb kutatások eredményei igazolták az akkori tapasztalatokat, hogy a 115-öss számú törzsből készült oltóanyag legalább is egyenértékű vagy hatásosabb mint a calmette által felfedezett bcg vakcina, és a szervezetre ártalmatlan. a több mint másfél évtizedes vizsgálati eredmények alapján a konferencia résztvevői indokoltnak tartják, hogy az oltóanyagot a gyakorlatban is kipróbálják.

/mt1/

--

21.30 bh

- v é g e -

- 58 -

NA 2135

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1970. szeptember 19.

bb. 1. a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek alakulása a két kongresszus közötti időszakban

i vt/pv zs bh la

1970. szeptember 19.

a ix. pártkongresszus óta fokozottan előtérbe került az oktatásügyi dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása. melyek voltak ezen a téren a legjelentősebb lépések és mik a további feladatok? - erről kért tájékoztatást az mti munkatársa a pedagógusok szakszervezetétől. elmondották: a szakszervezet a két kongresszus közötti időszakban állandóan napirenden tartotta, szorgalmazta az oktatásügyi dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását. jelentős eredmény, hogy a forradalmi munkáspárt kormány határozata alapján a felsőoktatási intézmények oktatóinak és más dolgozóinak bérét 1970 március elsejei hatállyal emelték. erre, valamint a felsőoktatási óra- és vizsgadíjak rendezésére éves szinten 110 millió forintot biztosítottak. ez az összeg 10.625 oktatónak átlagban 17,5 százalékos, 13.685 egyéb dolgozóknak átlagosan 9 százalékos béremelést tett lehetővé.

az alsó- és középfoku oktatási intézmények pedagógusainak alappéere is kedvezőbben alakult. /1966 óta a középiskolai tanárok alappéere 2082 forintról 2219 forintra emelkedett, az általános iskolai tanároké 2007 forintról 2114 forintra. az óvónők alapfizetése négy év alatt 152 forinttal lett több./ a rendkívüli feljebb sorolás pedig lehetővé teszi az átlagosnál jobb munkát végző pedagógusok megfelelő anyagi ösztönzését.

/folyt. köv./

- 1 -

NA